EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 299, Şubat 2016

TKİP V. Kongresi Açılış Konuşması...

Parti, sınıf ve siyasal mücadele

*(**TKİP. V. Kongresi**'nde **Cihan** yoldaşın yaptığı açılış konuşmasının* kısaltılmış *kayıtlarıdır... Başlık ve ara başlıklar yayın vesilesiyle konulmuştur...)*

Partimizin IV. Kongresi 2012 yılı sonbaharında toplandı. Aradan geçen üç yılın ardından şimdi partimizin V. Kongresi'ni toplamış durumdayız. 2007'de toplanan II. Parti Kongresi'nden beri parti kongreleri ikişer ya da üçer yıllık aralarla toplanıyor. Bu, tüzükte belirlenen sınırlara uygun bir tablo. Sözkonusu tarihten itibaren parti yaşamının yeniden belli bir düzene oturduğu, kongrelerin gerçekleşme seyri üzerinden de görülebiliyor. V. Parti Kongresi'ni üçüncü yıl içerisinde topluyor olmamız, partinin gelişme süreçlerine ve ihtiyaçlarına bakıştan gelen bir tercihti. Sonuçta parti tüzüğünün öngördüğü azami sınırlar içerisinde yeni parti kongremizi toplamış bulunuyoruz.

Temsil yeteneği olan tüm yerel örgütlerin seçilmiş delegeleri ile toplanan bir kongredeyiz. V. Parti Kongresi son dört kongre içerisinde en geniş temsile dayanan parti kongresidir. Öte yandan kadın delegelerin çoğunluğu oluşturduğu ilk parti kongresindeyiz. Kongremiz belirlenmiş ve gerekçelendirilmiş gündemlere dayalı bir ön hazırlık süreci üzerinden toplanıyor. Bugün üzerinden bakıldığında yeterli bir ön hazırlık sürecini geride bırakmış durumdayız.

Kendisini çevreleyen bölgeyle birlikte Türkiye halen karmaşık ve günden güne ağırlaşan bir kriz içerisinde. Olayların nereye varacağı henüz fazlasıyla belirsiz. Devrimci siyasal mücadele açısından çok daha güç koşullarla yüzyüze kalacağımız ise şimdiden kesin. Parti kongresinin böyle bir dönemde toplanıyor olması önemli bir imkan. Parti kongresi olarak gelişmeleri değerlendirerek sonuçlar çıkarmak, partimizi bu zor ve belirsizliklerle dolu yeni döneme hazırlamak sorumluluğu ile yüzyüzeyiz.

Sınıf eksenli siyasal güç odağı olmak hedefi

Kongre hazırlığının bir parçası olarak IV. Parti Kongresi'nin bazı temel belgelerini bu vesileyle inceleme olanağı buldunuz. Bu metinlerde V. Kongre'nin misyonuyla ilgili olarak yıllar öncesinden ortaya konulmuş açık tanımlamalar var. IV. Parti Kongresi açılış konuşmasında, kongre kapanış konuşmasında ve nihayet kongre bildirisinde bu gerekçeleriyle birlikte ortaya konulmuş durumda. Tüm bu metinlerde, V. Parti Kongresi'nin, partinin sınıf eksenli bir siyasal güç odağı olmak hedefine dayalı gündemlerle toplanan, bununla bağlantılı sorunları tartışan,

partiyi bu açıdan aydınlatan ve donatan bir kongre olacağı vurgulanıyor. Bu hedef ve bununla bağlantılı sorunlar, kongremizin ele alacağı tüm gündemlerin, tartışıp karara bağlayacağı bütün sorunların ana ekseni olacaktır.

Toplumda her ciddi siyasal akım, bir sınıfsal konumu ya da sosyal-siyasal sorunu hareket noktası olarak alır, bu ekseni üzerinden varlığını ve gelişimini sürdürür. Bugün Kürt ulusal hareketi bir güç odağıdır; ezilen ulus davasını eksen alıyor, ulusal özgürlük kaygısı olan tüm sınıf ve tabakaları birleştirmeye çalışıyor ve bunda önemli bir başarı sağladığı içindir ki toplum düzeyinde bir güç olabiliyor. Devrimci bir siyasal akımın bir güç odağı olabilmesi ise, nesnel konumuyla devrimci olan bir toplumsal güce, bir sınıfa dayanabilmesi ölçüsünde olanaklıdır. Bunun başarılamadığı bir durumda böyle bir şans kategorik olarak yoktur. Günümüz toplumunda etkin bir rol oynamak isteyen her devrimci parti, devrimci bir sınıf eksenine bağlanmak, buna uygun bir toplumsal tabana yaslanmak durumundadır.

Adı üzerinde biz komünist partisiyiz, sınıfın devrimci partisi olmak iddiası taşıyoruz. O halde temsil etmek iddiası taşıdığımız sınıfa, işçi sınıfına dayanmada mesafe alabildiğimiz ölçüde, öncelikle iddiamızla tutarlı olabilir, böylece aynı zamanda gerçek bir güç odağı haline gelebiliriz. Dikkat ediniz, biz ancak sınıf çalışması içinde ve bunun ürünü fabrika direnişleri üzerinden kendimizi hissettirebildiğimiz oranda, kendi dışımızda ilgi konusu olabiliyoruz. Eğer önemli bir işçi hareketliliği vesileyle siz bir biçimde devlet, sermaye ve sendika bürokrasisinin hedefi haline geliyor ve gündemlerine girebiliyorsanız, bu en azından sizin güç odağı olma potansiyelinizin bir yansımasıdır. Bu başlı başına bir güç odağı haline geldiğinizin bir kanıtı değildir belki, ama bunun kayda değer bir ilk belirtisidir.

Sınıf eksenli devrimci bir parti olmak genel bir stratejik hedef, oysa sınıf eksenli siyasal güç odağı olarak solda, giderek de toplumda öne çıkmak, çok daha somut ve güncel bir hedeftir. Stratejik değil, fakat gelişme sürecinizin bu evresine özgü dönemsel bir hedeftir bu. Bugün artık bu hedefe daha somut bir biçimde yürüyebileceğimiz bir aşamadayız. Kongremizin saptanmış bütün gündemlerini kesen ana eksen budur. V. Parti Kongresi olarak buna ilişkin sorunları tartışmak durumundayız.

Bunu örneklemek istiyorum. Kongre gündemleri arasında, bugünün siyasal yaşamında öne çıkan bir dizi sorunla bağlantısı içinde yakın dönem Türkiye tarihi de var. Doğal olarak biz komünistler, Türkiye'nin tarihini, profesyonel tarihçiler, akademisyenler ya da bu türden genel sorunlarla ilgilenen düşünce insanları olarak ele alamayız. Yakın dönem Türkiye'sinin tarihi, daha somut olarak evrimi içinde Cumhuriyet dönemi tarihi, bizim için tam da siyasal sınıf mücadelesinin güncel sorunları bakımından önem taşımaktadır. Cumhuriyet sürecinin tarihsel gelişme seyrine ve gelinen yerdeki sonuçlarına ilişkin açıklıklar, sınıf üzerinde etkide bulunan her türden gerici akıma karşı sistemli mücadele ve bu mücadelenin de temel amacı olarak, sınıfın devrimci siyasal eğitimi için gerekli bize.

Hepimiz biliyoruz ki, Türkiye'nin yakın dönem tarihine yaklaşımlar, günümüzün siyasal tartışma ve mücadelelerinde önemli bir yer tutuyor. Bu konu halen güncel siyasal mücadelenin dolaysız bir alanı ve aracı durumunda. Herkes kendi konumu üzerinden bu konuda bir şeyler söylüyor; buradan giderek amaç ve hedeflerine bir haklılık ve meşruluk, kendince bir tarihsel dayanak ve derinlik kazandırmaya çalışıyor. Cumhuriyet yıkıcılarından onu idealize ederek savunanlara, ulusal cumhuriyetçilerden demokratik cumhuriyetçilere kadar bu böyle. Doğal olarak kitleler ve bu arada işçiler, tüm bu ideolojik-politik çaba ve çatışmaların

gündelik hedef kitlesi durumunda. Öte yandan uzun onyılları bulan resmi devlet ideolojisinin ürünü olarak kitlelerde bu sorunlar üzerinden oluşmuş, kökleşmiş önyargılar var. Bunların gündelik çalışmada karşımıza nasıl çıktığını, bize ne türden güçlükler çıkardığını hepimiz biliyoruz.

Demek ki bu konudaki açıklık bize, tam da günümüzün pratik ihtiyaçları, daha somut olarak sınıfın gündelik devrimci siyasal eğitimi için gereklidir. İdeoloji ve söylemleriyle sınıf kitleleri üzerinde etkili faşist, dinci, gerici milliyetçi, ezilen ulus milliyetçisi, reformist vb. her türden burjuva ve küçük-burjuva siyasal akıma karşı başarılı bir mücadele için gereklidir.

Aynı şekilde kongre gündemimizde, "Siyasal sorunlar, sınıf mücadelesi ve sınıf çalışması" genel başlığı altında, bir dizi siyasal konuya yer verildiğini de görüyoruz. Demokrasi sorunu, bağımsızlık sorunu, ulusal sorun, kadın sorunu, din sorunu, Alevi sorunu, çevre sorunu vb., vb... Elbette bizi bu kongrede ilgilendiren bunların genel ilkesel ve teorik çerçevesi, dolayısıyla programatik sonuçları değildir. Bunu yıllar öncesinden yaptık, partimiz için gerekli açıklıkları fazlasıyla sağladık. Tüm bu sorunlar konusunda yaratılmış teorik-siyasal açıklıklar üzerinden partimizin programını inşa ettik, partimizi de bu sağlam ideolojik temel üzerinde kurduk.

Bu böyleyse eğer, tüm bu sorunların bir parti kongresinde gündem olarak işi ne? Yanıtı, yakın dönem Türkiye tarihi üzerine söylediklerimle aynı çerçevededir. Çünkü tüm bu sorunlar, tam da bu aşamada, tam da sınıf hareketiyle giderek daha anlamlı bağlar kurmaya başladığımız ve yeni parti kongresinin ardından bunu yeni bir aşamaya çıkarmayı hedeflediğimiz bir sırada, bizim için son derece politik-pratik bir anlam ve önem taşımaktadır. Bir kez daha görevimiz, tüm bu sorunlar üzerinden sınıfın devrimci eğitimidir, tüm bu sorunların ifade bulduğu bir politik hat üzerinden devrimci bir sınıf hareketi geliştirmektir. Bu sorunların parti kongresi gündemine alınması bu nedenledir ve kongre çalışmaları sırasında sözkonusu sorunlar yalnızca bu yönleriyle, bu sınırlar içinde ele alınacaklardır.

Kriz coğrafyası ve devrimci sınıf alternatifi

Bugünün Türkiye'si, kendisini çevreleyen kriz bölgelerinin tam merkezinde, kendi de çok yönlü kriz içinde bir ülkedir, demiştim. Doğal olarak her ciddi devrimci parti halen iç karartıcı biçimde seyreden bu genel kriz tablosuna karşı bir çözüm alternatifi geliştirmek durumunda. Peki, işçi sınıfını temsil etmek iddiası taşıyan devrimci bir parti olarak bizim, halen tüm bölgeyi ve ülkeyi kuşatan bu karmaşaya yanıtımız ne olabilir? Daha doğru bir ifadeyle, devrimci bir çözüm alternatifi nasıl, hangi durumda bir anlam, önem ve giderek pratik bir değer kazanabilir?

Mesele bir program ve devrimci strateji ortaya koymak sorunu olsaydı sorunumuz kalmazdı. Parti olarak buna uzun yıllardır zaten sahibiz. Ama sorun hiçbir biçimde bu değil. Mevcut krize devrimci alternatif geliştirmek, kuşkusuz programatik ve stratejik bir çerçevede, ama tümüyle pratik bir sorundur. Ortaya koyduğunuz çözüm alternatifinin pekala bir toplumsal mantığı, bir sınıfsal karakteri olabilir. Ama bu da kendi başına hiçbir şeyi çözmez. Asıl önemli ve tayin edici olan, bu çizginin toplumsal hayatın içinde kendi gerçek dayanaklarından güç alabilmesidir, maddi sınıfsal bir temel üzerinde ete kemiğe bürünebilmesidir. Bu olmadığı sürece sözünüzün gerçek siyasal yaşam içinde bir yeri, bir etkisi, işlevi olamaz. Ya elleri böğründe kalırsınız, ya da ne edip edip olayları etkilemek adına gerçekte başka güçlerin eklentisi haline gelirsiniz, onların çözüm çizgisinin dolgu malzemesi olursunuz. Ayaklarınızı temsil etmek iddiası taşıdığınız toplumsal alana

basmadıkça, sırtınızı salt en ileri kesimleri şahsında da olsa devrimci bir sınıfa dayamadıkça, sınıf mücadelesi sürecindeki desteğini buradan alan bir siyasal güç odağı haline gelmedikçe, güncel krizlere pratik değeri olan çözümler sunamazsınız.

Kategorik olarak sınıf dışı olan geleneksel Türkiye solu, bundan dolayıdır ki, siyasal yaşamda bağımsız bir tutum ortaya koyamıyor, sonuçta kendi dışındaki çözümlerin, bu çözümlerin temsilci durumundaki başka güç odaklarının eklentisi durumuna düşüyor. Bir siyasal parti ya da grubun kendi sınıfsal ekseni, maddi gücünü buradan alan bağımsız siyasal platformu, bunun ifadesi bağımsız siyasal hedefleri olmazsa, başkalarının eklentisi durumuna düşmek kaçınılmaz olur. Kaçınılmaz olur, zira bir toplumsal güce sırtınızı dayamadığınız sürece, bunu yaratmaya bir inancınız, bu doğrultuda bir yöneliminiz ve bu çerçevede bir pratik çabanız olmadığı sürece, gerçek mücadele sahnesinde yapacağınız başka bir şey de kalmaz. Bu durumda bağımsız bir siyasal hareket olarak var olmak hak ve olanağını da yitirirsiniz. Ya siyasal yaşamın dışına düşersiniz, ya da bu akıbetten kurtulmanın bir yolu olarak başka çözümlerin sıradan bir eklentisi haline gelirsiniz.

Biz komünistler, bağımsız bir devrimci siyasal güç olarak var olmak, kendi programımız ekseninde hareket etmek, kendi stratejik hedefimiz üzerinden yol yürümek istiyorsak, temsil etmek iddiasında olduğumuz sınıfa dayanabilmek durumundayız. Zira devrimci programımızın, stratejimizin ve taktiğimizin maddi taşıyıcısı olacak sınıf üzerinden mesafe alamadığımız sürece, sonuçta bir şey yapamayız. En iyi durumda bir siyasal düşünce odağı olarak kalırız. Oysa biz devrimci bir partiyiz, dolayısıyla etkin bir taraf, bu çerçevede bir siyasal güç odağı olmak zorundayız.

Ortadoğu halen bir kör dövüşünün yaşandığı, neredeyse herkesin birbirini boğazladığı bir kriz coğrafyası durumunda. Ortaçağ'a özgü büyük bir parçalanma, bölünme, ufalanma var. Farklı dinler, mezhepler, aşiretler, uluslar, etnik azınlıklar, birbirleriyle çatışma içindeler. Bütün bunlar emperyalist ve siyonist politikaların başarısını gösteriyor. Emperyalizmin böl-yönet politikasının en zehirli meyvelerini verdiği bir dönemin içindeyiz. Ortadoğu'nun mevcut tablosunda, buradaki siyasal akımlardan hangisi, hangi birleştirici programla ve bu programın taşıyıcısı olabilecek bir sınıf ekseniyle, bu acılı bölgeyi bu tüketici bataktan çekip çıkarabilir? Dinciler mi, milliyetçiler mi, mezhepçiler mi? Bölünmeyi, giderek de çatışmayı yaratan tam da bu eksenler değil mi? Birleştirici program, devrimci sınıf eksenine dayanan kapsayıcı bir program olabilir ancak. Türkiye'yi dört bir yandan çevreleyen kriz bölgesinde dört önemli ülke var. Türkiye, Rusya, İran ve Mısır. Bunların dördü de kapitalist gelişmede belli mesafeler almış ülkeler, dolayısıyla dördünde de dikkate değer bir işçi sınıfı var, devrimci açıdan önemleri tam da buradan gelmektedir. Bölgenin kaderi gelecekte bu dört ülke üzerinden belirlenecektir.

Biz Türkiyeli komünistleriz; rolümüzü kendi ülkemiz üzerinden oynamak durumundayız. Siz Türkiye'de, Türkiye işçi sınıfı ekseninde devrimci siyasal mücadeleyi geliştirmekte ne denli başarı sağlarsanız, sizi kuşatan bölgede ve tüm dünyada devrimci süreçlerin gelişmesine de o denli katkıda bulunmuş olursunuz. Bu devrimci enternasyonalizmin en asli koşulu ve gereğidir. Kendi gerçek işinizi yapmıyorsanız, kendi asli misyonunuz üzerinden yol almıyorsanız, gerçekte enternasyonalist değilsiniz. Elbette başka ülkelerin devrimi için savaşmak da enternasyonalizmin bir boyutudur ama yalnızca tali bir boyutu. Aslolan, kendi ülkenizde başka ülkeleri rahatlatacak, onların devrimci siyasal süreçlerini güçlendirecek ve hızlandıracak en azami çabayı ortaya koyabilmek, bu doğrultuda anlamlı mesafeler

alabilmektir. Bolşevikler Rusya'da Ekim Devrimi'ni zafere ulaştırarak, böylece Batı'nın devrimci işçi hareketi ve Doğu'nun ulusal kurtuluş mücadeleleri için en azamisini yapmış oldular. Muzaffer Ekim Devrimi şahsında Doğu'nun ve Batı'nın devrimci dinamikleri önemli bir dayanağa kavuştu ve ortak bir çığırda birleşti.

Bu açıklamaları kongremizin asli gündemine bağlamak istiyorum. Gerek bölge gerekse Türkiye'deki karmaşık kriz gerçeği üzerinden dönemin devrimci siyasal görevlerine baktığımızda bile, sorun gelip devrimci bir sınıf hareketi geliştirme ihtiyacına bağlanıyor. Yaşananların güncel ağırlığı altında, iyi ama bu ne zaman başarılacaktır, diye sorulacaktır. Bu soruyu, bugünden başlamazsanız hiçbir zaman başarılamaz, biçiminde yanıtlamak durumundayız. Başarmak için bir an ve bir yerlerden başlamak zorundasınız. Devrimciler olarak köklü değişimler ve dönüşümler peşindeyseniz eğer, kısa dönemli çözümler aramayın, bulamazsınız. Acil ve kestirme çözümler peşindeyseniz eğer, o halde kendi varlık nedeninizi, bağımsız bir siyasal akım olmak iddianızı bir yana bırakınız, gidip başkalarının çözümüne omuz veriniz. Ama bağımsız bir siyasal akım olarak kalmak, kendi rolünüzü oynamak, kendi devrimci çözümünüzü gerçekleştirmekse iddianız, kısa dönemli ya da kestirme çözümler bulamazsınız. Sabırla kendi çizginizde, kendi yolunuzu yürümek zorundasınız.

Devrimci bir parti kendi taktik önceliklerini, kendi stratejik yönelimine göre belirlemek zorundadır. Türkiye'deki siyasal süreçlere etkin bir biçimde müdahale edebilmenin tek yolu, kendi toplumsal alanınızda, yani işçi sınıfı içerisinde siyasal bir güç olmaktır. En sınırlı güçlere sahip olduğunuz bir dönemde inisiyatif gösterebildiğiniz bir eylem bile sizi bir anda gündeme taşıyabiliyor. Sınıfa dayalı siyasal güç odağı olma hedefine üç-beş yıl soluksuzca, kararlıca sahip çıkın, ardından tümüyle çok başka bir yerde olursunuz.

Yıllardır ısrarlı bir biçimde, fabrikalarda konumlanmadan sınıf hareketini etkileme imkanı yoktur diyoruz. Eğer Reno'da, Tofaş'ta, Ford'ta, Arçelik'te, benzer bir dizi öteki metal fabrikasında önden yerleşmiş çekirdeklerimiz olsaydı, Metal eylemliliğini sürükleme kapasitemiz tümüyle başka olurdu ve bu da sınıf hareketini tümüyle başka bir düzeye taşırdı.

Greif'teki işçi profili ile Reno'daki arasında esaslı bir fark yok gerçekte. Gerici siyasal kültürün, dinin ve şovenizmin etkisi her ikisinde de aynı ölçüde var. Ama farklı olarak Greif'te öncü devrimci bir işçi çekirdeği vardı. Bu devrimci öncü grup sayesinde devrimci politikalar o sıradan işçi kitlesi tarafından kolayca benimsenebiliyordu. Direnişin diri döneminde direnişçi kitleyi bu çizgide kolaylık sürüklemek olanaklı olabiliyordu. Metal fabrikalarında olmayan buydu.

Partinin önünde şimdi Greif Direnişi ve Metal Fırtınası deneyimi var. Bunlar kongre çalışmaları içinde genişçe ele alınacaktır, ayrıntısına girmiyorum. Sadece temel fikri bir parça netleştirmek için bu deneyimlere atıfta bulunuyorum; bir kriz coğrafyasında ve bir kriz ülkesinde, Türkiye işçi sınıfının bir umut kaynağı olduğunu vurgulamaya çalışıyorum. Gerçekte bunu yıllardır yineleyip duruyoruz. Türkiye işçi sınıfının gelişmişlik düzeyinden hareketle bölgede oynayabileceği role işaret ediyoruz.

Türkiye'de gövdesiyle güçlü bir işçi sınıfı var. Bu sınıfa yönelik devrimci müdahaleniz, devrim için yapabileceklerinizin temel ölçütü, devrimci süreci ilerletebilmenin biricik güvencesidir. Türkiye gibi bir ülkede toplumsal devrim için başka da bir şans yok. Ezilen ve sömürülen öteki emekçi katmanları mücadeleye başarıyla çekebilmek için bile devrimci bir işçi sınıfı hareketi geliştirmek durumundasınız. Bundan geri duruyorsanız eğer, işin aslında devrimden geri duruyorsunuz demektir.

Toplumsal muhalefet ve işçi sınıfı ekseni

Karmaşık bir krizin pençesindeki günümüz Türkiye'sinde, pervasız bir dinci faşist rejim var halen. Konumunu korumak ve hedeflediği yeni düzeni oturtmak için tüm imkanlarını kuralsız bir biçimde ve sonuna kadar kullanıyor. İktidara yerleşmek için uzun yıllardır harcadığı çabanın bir ürünü olarak önemli avantajları var. Devletin dümeni elinde; halen bürokrasiyi, istihbaratı, orduyu, polisi, medyayı, üniversiteyi denetim altında tutuyor. Güçlü iktisadi ve siyasal mevzilere, yansıra önemli bir seçmen desteğine sahip. Ama büyük handikapları da var. İç ve dış sorunlardan oluşan karmaşık ve günden güne ağırlaşan bir kriz yumağı ile yüzyüze. Son olarak buna tüm ağırlığı ile Kürt sorunu da eklendi. Bütün bunların altından kalkması kolay görünmüyor.

Toplumsal konumları, çıkarları ve hedefleri birbirinden temelden farklı çok değişik toplumsal kesimler ve siyasal güçler AKP'de cisimleşmiş bu iktidara diş biliyor, ama halihazırda çok fazla bir şey de yapamıyorlar. Bu çevreler tüm umutlarını 7 Haziran öncesinde parlamenter çözüme bağlamışlardı. Bunun boşa çıktığını ve yerini derin bir hayal kırıklığına bıraktığını biliyoruz.

Parlamenter çözüm hayallerinin akıbeti bu oldu. Benzer hayallerin yeniden depreşmesi kolay değil. Zira yaratılan yeni toplumsal-siyasal atmosferde böyle bir umudu yeniden yeşertecek pek bir imkan görünmüyor. Bu durumda geriye askeri darbe ve toplumsal mücadele alternatifleri kalıyor. İlki emperyalizmin ve büyük burjuvazinin ihtiyaç duyduğunda başvurabileceği bir çözüm yolu. Mısır bunun taze bir örneği olarak duruyor. Devrimcilerse doğal olarak ikinci yola yüklenmek durumundadırlar. Ama bunu bizzat Mısır örneğinin ortaya koyduğu derslerle birleştirmezlerse, gösterecekleri çabalar ilk çözümün uzantısı olmaktan öteye gidemeyebilir de. Geleneksel sol Haziran Direnişi türünden patlamalara büyük değer atfettiği için Mısır derslerini gözönünde bulundurmak gerçek devrimciler için özellikle önemlidir. Aksi takdirde düzen içi çatışmanın ve çözümlerin dolgu malzemesi olmak kaçınılmaz bir akıbet olur.

Haziran Direnişi, tabanını emekçiler oluştursa bile rengini ve sınırlarını burjuva, küçük-burjuva ara katmanların belirlediği bir hareket oldu. Bu onun güncel planda oynadığı rolü, buradan gelen önemini azaltmaz kuşkusuz. Bu patlamanın dinci faşist diktaya karşı yarattığı geçici soluklanmanın anlamını ve değerini yeterli açıklıkta ortaya koyuyor değerlendirmelerimiz. Ama aynı değerlendirmeler yarattığı olanaklar kadar sınırlarına da önemle dikkat çekiyor. Bu, sınıfları dikey olarak kesen, dolayısıyla çıkarları birbirine karşıt sınıfları içeren, bunun kaçınılmaz bir sonucu olarak da burjuva katmanların sınırlarını belirlediği bir hareket oldu, diyor.

Kendiliğinden patlak vermiş bir harekettir Haziran Direnişi. Böyle bir hareketin kendi sınırları içerisindeki anlamını, değerini, yararlarını ortaya koyabiliriz. Ama bunu idealleştiremeyiz. Birilerinin yaptığı gibi "Haziran ruhu" adı altında yüceltemeyiz. Zira burada belirgin bir sınıf işbirliği alanı var. 7 Haziran seçim süreci değerlendirmelerimizde ifade ettik; sınıf ekseninden uzak duran her hareket ya da oluşum, bir biçimde sınıf işbirliği platformuna meyleder. Ayrıştırıcı güç sınıf eksenidir. Küçük-burjuvazi bunu yapamaz. Orta sınıf hiç yapamaz, tam tersine, alt sınıfları burjuvaziyle sınırlı bazı tavizler temelinde uzlaştırmaya ve bütünleştirmeye çalışır. Bunu ancak devrimcileşen bir işçi sınıf hareketi yapabilir. Böylece söylediklerimi aynı temel soruna bağlamış oluyorum.

Haziran Direnişi değerlendirmelerinde söylenen zaten budur. Greif patlak verdiğinde söylemeye çalıştığımız da bu oldu; direnen işçiler Haziran Direnişi'nin mirasına sahip

çıkıyor ama bunu sınıf eksenine taşıyor, dedik. Haziran Direnişi'nin en samimi, ilerici, sola yakın kesimleri o sınırlı Greif direnişine bile sembolik sınırlarda da olsa desteklerini verdiler. Ama burjuva ara katmalar, onların ufkunu ve ruhunu temsil eden siyasal güçler, özellikle de reformist sol çevreler, dönüp bu direnişe bakmadılar bile. Gezi'ye sempatiyle yaklaşan bazı büyük holdinglerin sözünü bile etmiyorum. Ne de olsa onlar gerçek sınıf düşmanları. Gerçek sınıf ilişkileri alanının ne olduğunu, burada nasıl davranıldığını, biz metal fırtınası deneyimi üzerinden de gördük. İşçilere en sıradan tavizler vermeye bile yanaşmadılar! MESS, yani Koç Holding! Oysa AKP'nin bütün bir şerrini üzerine çekerek Divan Otelini Gezi'deki direnişçilere açıyordu. Cem Boyner'in holdingi Gezi Direnişi'nin birinci yıldönümünde yapılacak gösterilerde, göstericilere kendi işyerlerinin açılması ve su verilmesine ilişkin genelge yayınlayabiliyordu. Oysa bu aynı büyük sermaye grupları gerçek bir sınıf eylemine bir sınıf katılığı ve kiniyle yaklaşıyorlar. Tümüyle anlaşılır nedenlerle ve tümüyle tutarlı bir sınıf tavrıyla.

Sınıf eksenli devrimci siyasal çalışma, bizi her türlü sınıf işbirliği platformunun etkisinden uzak tutacaktır. Bu görevden uzak duranlarsa ister istemez sınıf işbirliği platformlarına mahkum kalacaklardır. Buna eğilim hiçbir biçimde rastlantı değildir. Salt çaresizlikten gelen bir durum hiç değildir. Tersine bunun gerisinde belirgin bir sınıfsal mantık var. Bu burjuva, küçük-burjuva ara katmanların sınıfsal ufku ve tutumudur. Bu katmanları siyasal mücadele sahasında ayrıştırmak ve emekçilere yakın kesimlerinin desteğini kazanmak da ancak devrimci bir işçi sınıfı hareketinin geliştirilmesi ölçüsünde mümkündür. Aksi durumda orta sınıf ufku toplumsal muhalefeti kendi reformcu çizgisi üzerinden gerisin geri düzene bağlayacaktır.

Bu konu günümüz dünyasının sorunlarını ele alırken de karşımıza çıkacak. Bugünün dünyasında şu an içinden geçmekte olduğumuz konjonktürün en temel olgularından biri de, toplumsal muhalefet üzerindeki güçlü bir orta sınıf baskısıdır. Yunanistan'da Syriza, İspanya'da Podemos bunun öne çıkan güncel örnekleridir. Orta sınıf ağırlığının toplumsal muhalefete etkisinin İngiltere, ABD gibi ülkelerde bile yansımaları var. İngiliz İşçi Partisi'nin yeni seçilen lideri, partinin sol kanadını temsil ediyor ve bu rastlantı değil. ABD Başkanlık seçimlerinde ilk kez İsveç türü sosyalizmden söz eden bir aday var ve ABD için şaşırtıcı denecek düzeyde bir destek görüyor, bu da rastlantı değil. Tüm bunlar çözülmekte olan orta sınıfların belli sınırlardaki ilerici tepkilerini ifade ediyorlar. Burjuvazi artık bir zamanların ayrıcalıklı ara katmanlarına eski tavizleri vermiyor. Bu da onları sisteme karşı reformcu tepkilere itiyor. Bu kadarı sorun olmak bir yana olumlu bir gelişmedir de. Sorun olan, bu tepkilerin toplumsal muhalefeti kendi yörüngesine alması ve kendi üzerinden gerisin geri düzen bağlamasıdır. Bunalım içinde kıvranan Yunanistan'da bunun tam ne demek olduğunu Syriza bize bütün açıklığı ile gösterdi. Bizde de buna heveslenenler var, sorunun önemi daha somut olarak buradan geliyor. Her biçimiyle reformist sol şahsında kendini gösteren bu türden bir orta sınıf baskısını göğüslemek görevi, gelip bir kez daha devrimci bir işçi sınıfı hareketi geliştirmek ihtiyacının özel önemine bağlanıyor.

Partinin sorunları ve devrimci sınıf hareketi

Partinin sınıf eksenli bir siyasal güç odağı olmak hedefi ile dönemin siyasal sorunları ve mücadelesi arasında mümkün mertebe somut bağlar kurmaya çalıştım. Aynı konuyu bağlayacağım son bir sorun daha var. Parti olarak uzun yıllardır daha çok içe dönük bir takım sorunlarla özel bir tarzda ilgilendik. İdeolojik eğitim ve donanıma ilişkin sorunlar,

örgütsel ve kadrosal sorunlar, devrimci iç yaşama ilişkin sorunlar, illegalite ve buna bağlı olarak örgütsel güvenlik sorunları, elbette çalışma tarzı sorunları vb., tüm bu sorunlar son yıllarda parti gündeminde özel bir yer tuttu. Fakat gelinen yerde bütün bunlar, artık sınıf eksenli çalışmada katedeceğimiz mesafeye bağlı olarak ele alınıp anlamlandırılacak ve sağlıklı bir biçimde çözülebilecek sorunlardır. Daha IV. Parti Kongresi'nde ilan edildiği gibi, bunlarla artık kendi içinde ilgilenme dönemi geride kalmıştır. Yeni dönemde bunlar artık sınıf eksenli siyasal güç olma hedefi içinde ele alınabilecek, sağlıklı çözümlerine de buradan bakılabilecek sorunlardır.

Bilincin kuşkusuz belli sınırlar içinde bir rolü var. Bu nedenledir ki uzun yıllar boyunca ve nesnel güçlüklerden hareketle bilince, bilinçli iradi müdahalenin rolüne ve imkanlarına vurgu yapıp durduk. Gerçek çözümün maddi zeminde, sınıfı devrimcileştirme sürecinde mesafe almaya sıkı sıkıya bağlı olduğunu çok iyi biliyorduk, ama aynı zamanda bu zemine oturmanın bugünden yarına mümkün olamayacağını da. Bu durumda partiyi bilinçli bir irade müdahaleyle ayakta tutmak, partinin devrimci kimliğini bilincin gücüyle korumak çabasında olduk. Ama bu yolla yapılabileceklerin bir sınırı olduğunu da çok iyi biliyorduk ve sorunun bu yönüne her zaman açıklıkla işaret ettik. Gelinen yerde artık bu sınıra gelip dayanmış durumdayız. Bundan ötesi artık pratik bir sorundur ve daha da önemlisi, sorunun çözümü için uygun pratik zemini bulmak sorunudur. Bu türden sorunların köklü ve kalıcı bir çözümü için de toplumsal bir alana, sınıf zeminine ayağınızı basmanız, bunu olanaklı kılacak bir çaba ve mücadele içerisinde kendinizi bulmanız gerekir. Bundan böyle artık sınıfı devrimcileştirme çabasına özel tarzda yoğunlaşacağız ve bunda başarı sağladığımız ölçüde de boğuştuğumuz tüm o sorunların devrimci çözümü için en uygun zemini bulmuş olacağız.

Sınıfın somut gerçekliği

Türkiye işçi sınıfını fazlasıyla önemsiyor, bunun gerekçelerini ortaya koyuyoruz. Ama karşımızda bir de bugünkü somut durumuyla bir işçi sınıfı gerçeği var. Sosyal bir varlık olarak güçlü ama bilinci, eğitimi, kültürel değerleri, örgütlülük düzeyi bakımından son derece zayıf bir sınıf gerçekliği bu. Örgütsüz ve bilinçsiz, her türlü burjuva ideolojisi ile sersemletilmiş bir sınıf gerçeği....

Türkiye işçi sınıfı hareketinin yakın dönem tarihi üzerinden baktığımızda, bugün bu açıdan çok büyük bir gerileme var. '70'lerin işçileri, özellikle de metal işçileri, politik bilinç yönünden bugünle kıyaslanamaz ölçüde ileri bir konumda idiler. Metal işçileri ana gövdesiyle dönemin en ileri sendikasında örgütlenmişlerdi ve ilerici-devrimci bilince fazlasıyla açıktılar. DİSK'in militan tabanı büyük ölçüde metal işçilerinden oluşmaktaydı. Bugünse durum temelden farklıdır. Bunun nedenleri konusunda elbet yeterli bir açıklık içindeyiz. Sonuçta dünya çapında otuz yıllık bir gericilik döneminden söz ediyoruz ki, Türkiye'de bunu katmerlisi yaşandı. '80'li yıllarda askeri faşist darbenin önünü açtığı toplumsal gericilik, '90'lı yıllarla birlikte meyvelerini vermeye başladı. Dinsel gericilik ve Kürt sorunu üzerinden azdırılan şovenizm, geniş kitleleri daha da sersemletti. Doğal olarak işçi sınıfı kitleleri de bundan payını aldı, hatta denebilir ki özellikle aldı. Bu bir gerçeklik, bunu bileceğiz ve tüm çalışmamızda gözeteceğiz.

Verili gerilik ürkütücü olabilir, ama üzerimizdeki etkisi ezici olmamalıdır. Sosyal sorunları hisseden, sosyal eşitsizliklere tepki duyan genç bir işçi sınıfımız var. Eğer biz temel fabrikalara yerleşmeyi başarabilirsek, belli bir dönem sabırla, solukla çalışabilirsek, ideolojileri, değer yargıları, kültürel önyargıları ne olursa olsun, biz işçilere güven verebilir ve ardımızdan sürükleyebiliriz.

Greif'te başardığımız tam da bu oldu. Bir grup devrimci öncü işçi, devrimci bir

söylemle yüzlerce Greif işçisini ardından sürükleyebildi. İşçiler haftalar boyunca direnişi ileri şiarlar etrafında coşkuyla sürdürebildiler. Haziran Direnişi ile bağ kuruluyor, sermaye iktidarına cepheden vuruluyor, direniş adına peş peşe devrimci bildiriler yayınlanıyordu. Bu olabiliyordu, çünkü direnişi sürükleyen işçi önderleri devrimciydi ve bizzat eylemin içinde işçilere güven vermişlerdi.

Son metal hareketliliğinde olmayan buydu. Her türlü geriliğin, gericiliğin, geri bilincin ürkütücü bir biçimde ortalığa dökülmesinin nedeni, hareketin önünde devrimci bilinçli işçilerin olmamasıydı. Ama olabilirdi ve gelecekte olabilir de. Devrimci bir çizgide sürükleyebilmek için beşbin kişilik Reno'ya sınıf bilincine ve inisiyatife sahip beş devrimci işçi pekala yeterli. Bunu bize son eylemliliğin deneyimleri açıkça gösterdi. Önderlik yeteneği olan ve işçiye güven veren birkaç işçi önderi, binlerce işçiden oluşan bu koca işletmenin havasını baştan aşağı değiştirebilir. Bunu eylem sürecinin gerçekliği içinde açıkça görmüş olduk. Şimdi daha umutlu, daha güvenli, daha rahat olabiliriz.

Bu elbette günümüz işçi sınıfı gerçeği üzerinde dikkatle düşünmemizin önemini hiçbir biçimde azaltmamalı. Burada kritik bir mesele var, sınıf çalışmasının sorunları gündeminde ele almamız gereken. Biz temel toplumsal gerçekleri en rahat işçilerle tartışılabiliriz, yeter ki sorunları doğru bir biçimde ortaya koyalım ve buna uygun bir dil kullanabilelim. Dil sorunu, seslenme biçimi özellikle önemli bir sorun. İşçilere hitap ederken çoğu durumda sınıf dili kullanamıyoruz. Son derece soyut politik bir dil kullanıyoruz. Toplumsal gerçekleri, sınıf ilişkilerini, sömürüyü, toplumsal eşitsizlikleri vb., temel alan sınıfsal bir söylem geliştirmeliyiz. Bunu halen gereğince yapamıyoruz. Kuru siyasal söyleme dayalı soyut bir dil kullanıyoruz ve böylece daha ilk adımda işçilerin siyasal gerici önyargılarına çarpıyoruz.

Metal Fırtınası işçi sınıfının mücadele potansiyelini ve nesnel sınıfsal konumundan gelen yeteneklerini ortaya koymuştur. Bilinç bakımından, istemler bakımından en geri bir çizgideki direniş, buna rağmen kısa sürede ülke çapında genelleşebilmiştir. İletişim, etkileşim belli taleplerin ortaklaştırılması, ruh birliği, etkileşim, dayanışma, birlikte davranabilme ve elbette eylem yeteneği... Bunun böyle olduğunu biliyorduk, somut olarak da görmüş olduk.

Tüm bunlar hareketin kendisinden ve kendiliğinden gelen üstünlükler. Önemli olan bizim harekete ne kattığımızdır. Bilinç ve örgütlenme yönünden ona neler taşıyabildiğimizdir. Sınıfın mücadele içinde devrimci siyasal eğitimi dediğimiz alanda neler yapabildiğimizdir. Sınıfın devrimci eğitimi mücadele içerisindeki eğitimidir. Bu da devrimci siyasal müdahaleden ayrı düşünülemez. Kendi misyonumuza buradan bakabilmeli ve son metal eylemliliğinin derslerini de özellikle bu açıdan ele almalıyız.

Hareketin engelleri

Sınıf hareketinin engelleri sorunu üzerinde de ciddiyetle durmak zorundayız. En büyük engel, kuşkusuz bizzat sınıf gerçekliğinin kendisidir. Bunun üzerinde durmuş oldum. İkinci büyük engel sendika bürokrasisidir. Partimizin Kuruluş Kongresi'nde bunun üzerinde genişçe, stratejik bir perspektifle durulmuştur. Dönüp oradaki değerlendirmeleri yeniden incelemek gerekir. Zira ortaya konulanlar bugün her zamankinden daha günceldir.

Orada önemle üzerinde durulduğu gibi, sendika bürokrasisi sendikal olmaktan öteye, temelde siyasal bir engeldir. Sendika ağalarının oynadığı gerici rol dar anlamda sendikal değil fakat tümüyle siyasal niteliktedir. İşçilerin iktisadi çıkarlarını üç ya da beş kuruşa satmaları sorunu değil bu. Asıl misyonları sınıfı kurulu düzen adına

denetim altında tutmalarıdır. İşçileri bin türlü yolla gerisin geri bu düzene bağlamalarıdır. Dolayısıyla sendika bürokrasisine karşı mücadeleyi de bu misyon ve kapsam üzerinden ele almak durumundayız.

Karşımızda sendika yönetimleri şahsında gerçek siyasal güç odakları var. Bu durumda sendika bürokrasisine karşı mücadele, aynı zamanda sınıf hareketi bünyesindeki gerici ve reformist odaklara karşı mücadele demektir. Bu nedenle onları çok iyi tanımalı ve onlarla nasıl başa çıkacağımıza çözümler bulabilmeliyiz. Şu an sınıf hareketinin sırtında ağır bir yük gibi duruyor olabilirler ama gerçekte fazlasıyla güçsüzdürler. İşçilerin kendiliğinden bir öfke patlaması bile yıkılmaz görünen Türk Metal'i bir anda temellerinden sarsabildi. İşçileri doğru bir çizgide hareketlendirdiğinizde, bir anda hiçleşen çıkar çeteleri bunlar. Greif'te bunu biz ayrıca gördük. Biz devrimci bir partiyiz. Doğru bir çizgide hareket ediyorsak, sınıfın çıkarlarını içtenlikle savunuyor ve bunun için varımızı yoğumuz ortaya koyuyorsak, koşulları gözeten isabetli, yöntemli ve sistemli müdahalelerde bulunabiliyorsak, bu gerici güruhlar bizim karşımızda tutunamazlar.

Üçüncü bir önemli engel, her biçimiyle reformist soldur. Liberal işçi politikasının sınıf hareketi içindeki temsilcileridir. Bu engelle bizzat metal sürecinde de bazı çevreler şahsında somut olarak karşı karşıya kaldık. Bunun önemi önümüzdeki dönemde daha da artacak gibi görünüyor.

Parti kongremiz için sınıf hareketi üzerinden tanımladığımız temel bir misyon var; bu sorunlara bu kapsamda değinmiş oluyorum. Devrimci bir sınıf hareketinin gelişiminde elle tutulur mesafeler almanın sorunları bunlar. Herkesin, hepimizin, sınıf gerçeği üzerine, sınıf engelleri üzerine, sınıfa müdahalenin yol ve yöntemleri üzerine, vb. sorunlar üzerine enine boyuna düşünmesi lazım. Parti yolunu ancak bu takdirde gereğince açabilir. Bütün deneyimlerden en iyi bir şekilde öğrenmemiz, onları genelleştirmemiz, partinin tümüne maletmemiz, bütün bunların sağladığı açıklıklarla daha hızlı yol yürümemiz gerekir.

Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!

Ortaya koymaya çalıştıklarımın özü olarak söylüyorum; öyle sanıyorum ki kongremizin şiarı olarak, "Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!" çağrısını kullanacağız. Zira herşey gidip devrimci sınıf hareketi geliştirme ihtiyacına, sınıf eksenli bir güç odağı olma hedefinin anlam bulabileceği bu göreve dayanıyor. Devrimci bir sınıf hareketi! Bize herhangi bir sınıf hareketi değil, fakat devrimci bir sınıf hareketi gerekli. Görevimiz ne edip edip sınıf hareketini devrimcileştirmektir.

Bugünkü haliyle Türkiye işçi sınıfı hala da bir hiçtir. Ama pekala devrimcileşebilir ve devrimcileştiği ölçüde de herşey olur. Türkiye'nin dört bir yanına yayılmış gövdesiyle, nesnel varlığı ile oldukça güçlü bir sınıf. Bileşimiyle fazlasıyla genç ve dinamik bir sınıf, metal süreci bunu bize somut biçimde gösterdi. Bu bir başka temel önemde üstünlük. Gözü kara olanlar, kararlılıkla kendini ortaya koyanlar, tam da bu genç işçiler. Bu sınıf devrimcileşirse Türkiye'nin bütün dengeleri bozulur ve her alanda farklı çözümlerin önü açılır.

"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!", temel şiarımız, temel kaygımız, temel yoğunlaşma noktamız olmalı. İdeolojik tutarlılık açısından, siyasal mücadele açısından, Kürt sorunu açısından, orta sınıf baskısı açısından, boğazlaşmalar içerisinde sürekli kendini tüketen bir bölge olarak Ortadoğu'ya bir çıkış yolu bulabilmek açısından, devrimcileşecek bir işçi sınıfı hareketini tek çıkış yolu olarak görmeliyiz. Türkiye işçi sınıfının ağırlık kazandığı bir sosyal mücadelenin cereyanı, etki ve sonuçlarını kendini çevreleyen tüm bölgelerde gösterecektir. Bundan da kuşku duymamalıyız.

TKİP V. Kongresi sunumlarından...

Sınıf çalışmasının sorunları

Gelinen yerde tüm yetersizliklerine rağmen partimiz sınıf çalışmasında küçümsenmeyecek bir deneyim ve birikime sahiptir. Son bir yılı aşan süreçte Greif Direnişi, yasaklanan metal grevi ve son metal eylemliliğine müdahalesi, tam da bu deneyim ve birikimin bir ürünü oldu. Sınıf hareketinin gelişimi açısından büyük bir önem taşıyan bu üç eylemli süreç, hem sınıf çalışması alanındaki üstün ve güçlü yanlarımızı, hem de sorunlarımızı, yetersizliklerimizi ve zayıflıklarımızı bir kez daha ortaya koydu.

Siyasal mücadele alanına çıktığımızdan bugüne, sınıf çalışmasının sorunlarını kapsamlı tartışma ve değerlendirmelere konu ediyoruz. Sınıf hareketinin bilinç ve örgütlenme planındaki belirgin zayıflığı, tüm çıkış arayışlarına rağmen bir türlü ileri bir mecraya sıçrayamaması, sınıf çalışması alanında mesafe almamızı zora soktu. Sabır ve soluk gerektirdiği bilinciyle hareket etmeye çalışsak da, harcadığımız emeğin elle tutulur sonuçlar üretememesi, çalışmayı ilerletmede belirgin bir zorlanmaya yolaçtı. Yine de parti olarak bu sorunun üzerine gittik, nesnel geriliği öznel müdahaleyle aşmaya çubuk büktük. Bu çerçevede, oynamamız gereken rolü oynamadan sınıf hareketinin ileriye taşınamayacağı konusunda parti saflarında bilinç açıklığı yaratmaya çalıştık. Greif Direnişi'nden son Metal Fırtınası'na, partinin sınıf hareketine müdahalede son dönemde gösterdiği başarı bunun bir ürünü oldu. Yılları bulan inatçı çaba, buna eşlik eden sabır ve soluk, gelinen yerde nihayet sonuçlarını göstermeye başladı.

Greif Direnişi, sınıf çalışmamızın yılları bulan birikimi üzerinden bir ileriye sıçrayışın ifadesi oldu. Etkili bir devrimci öncü müdahaleden, bu sayede yaratılan güçlü taban örgütlülüğünden ve fiili meşru mücadele çizgisinden alınan güçle, Greif'te örnek bir direniş pratiği sergilendi. Böylece sınıf hareketinin önünü açan ve partinin sınıf çalışmasına yeni bir düzeyde yol gösteren önemli bir deneyim yaşandı.

Metal eylemliliğine ise daha çok devrimci politikanın, uygun araç ve yöntemleri kullanabilmenin, yanısıra cüretli bir pratik inisiyatif gösterebilmenin olanakları üzerinden anlamlı müdahaleler gerçekleştirdik. Ancak fabrika zemininde kendini önden var eden elle tutulur bir çalışmadan ve dolayısıyla taban örgütlülüklerinden yoksunluk, doğal olarak müdahalemizin sınırlarını da belirledi.

Greif gibi başarılı bir fabrika çalışmasıyla örgütlü bir mevzi yaratarak örnek bir direnişe önderlik etmiş olmak, metal grevi sürecinde üzerimize düşeni yapmaya çalışmış bulunmak, özellikle son Metal Fırtınası'nda politik yönlendiricilik planında son derece anlamlı bir pratik sergilemiş olmak, tüm bunlar bir arada partinin sınıf çalışmasında kendi sınırlarını aşmakta olduğunun önemli işaretleridir. Yine de bu anlamlı adımlar, sınıf çalışması alanındaki sorunlarımızın, zayıflık ve yetersizliklerimizin artık geride kaldığı anlamına gelmemektedir.

Son yıllarda sınıf çalışmasına ilişkin tüm değerlendirme ve tartışmalarımızda hep bir eşiğe gelip dayandığımız tespitini yaptık. Greif gibi, somut pratiği üzerinden önümüzü açan son derece önemli bir deneyime rağmen, hala da bu eşiği aşabilmiş sayılmayız. Perspektif planında parti saflarında taşınan tüm açıklıklara rağmen, hedeflenen çizgide bir pratiği örgütleme başarısını halihazırda gösteremiyoruz.

Çalışmamız ağırlıklı olarak sınıf zeminine oturmuş olsa da, geçmişten bugüne tartıştığımız sorunlar önemli ölçüde sürüyor. Yönelim planındaki tüm çabalara rağmen, hedef fabrikalarda/temel sektörlerde derinleşen, mevziler yaratmaya kilitlenen bir çalışmada hala da ciddi zorlanmalar yaşıyoruz. Genelde yerel örgütlerimiz belirledikleri hedefler üzerinden istikrarlı ve kararlı bir yüklenme iradesi ortaya koymakta zayıflıklar sergiliyorlar. Bir dönem saptanan hedefler üzerinden bir ısrar gösterilse de, sonuç almada yaşanan zorlanma, bir süre sonra bu hedeflerin giderek pratikte bir yana bırakılmasına yol açabiliyor.

Bu zayıflığın gerisinde, son yıllarda döne döne tartıştığımız sınıfa dönük "çalışma tarzımız" duruyor. Greif gibi pratikte pek çok açıdan yol açıcı bir deneyime rağmen, parti saflarında "yeni Griefler"i yaratma ruhundan, bunun yansıması hedefli ve yöntemli bir yüklenmeden henüz söz edebilecek durumda değiliz. Yönelim planında geçmişe göre daha ileri bir noktada olsak da, sınıf çalışmasında belli bir rutini aşamamak, hala da temel zaafiyet noktamız olmayı sürdürüyor. Dolayısıyla sınıf çalışmasında "tarzımız" hala da sorgulanması gereken en önemli zayıflık alanlarımızdan biri olarak duruyor önümüzde.

Bu sorgulama her bir yerel alanın pratiği üzerinden yapılmak durumunda. Zira, yetersizlik ve zayıflıklarımızı tanımlamak planında değil pratikte nasıl aşacağımız noktasında sorun yaşıyoruz. Yapılan onca müdahale ve tartışmadan, Greif gibi bir deneyimden sonra, çalışma tarzımız şöyle olmalı, fabrika çalışması şöyle yürütülmeli vb. demenin bir anlamı yok artık. Bu açıdan yapılması gerekenler fazlasıyla açıklığa kavuşmuş durumda. Bunları pratikte neden hayata geçiremediğimizi, öznel planda nelerin önümüzü kestiğini dönüp tartışmak, çeşitli yönleriyle bunları irdelemek durumundayız. Saptadığımız hedefler isabetli mi? Toplam faaliyetimizi örgütlerken güçlerimizi önceliklerimize uygun olarak konumlandırıyor muyuz? Saptadığımız hedeflere dönük özgün, somut, ayrıntılı ve bütünlüklü bir müdahale planımız var mı? Yaptığımız planlamaları ortaya çıkan yeni durumlar karşısında gereğince gözden geçiriyor muyuz? Rutini aşan özgün bir çalışmayı nasıl örgütleyebiliriz? Öncelikle hangi araç, yol ve yöntemleri kullanmalıyız? vb. Tüm bu soruları sürekli biçimde sorabilmeli, önümüzü açacak yanıtlarını bulabilmeliyiz.

Gelinen yerde sorunumuz bir bakış açısı sorunu değil, fakat başarılı pratik müdahale sorunudur. Yapmamız gereken bizzat pratiğin içinde sorunu çözebilmektir. Başarılı bir çalışmanın hedefli ve yöntemli bir yönelimden geçtiği konusundaki tüm açıklıklarımıza rağmen, yaşadığımız kaçınılmaz zorlanmalar, pratikte yüklenme irademizi zayıflatabiliyor. Bunu açık yüreklilikle tespit etmek ve kararlılıkla üzerine gitmek durumundayız.

Bu yeni tutumun bir parçası olarak, yerel örgütler, partiye düzenli olarak saptadıkları hedeflere yönelik olarak nasıl bir çalışma yürüttükleri konusunda düzenli raporlar vermelidirler. Bunlar basitçe bir pratik faaliyet dökümü değil, fakat somutta nasıl özgün bir müdahale pratiği sergilediğimizi, hangi yol, yöntem ve araçları kullandığımızı, bu müdahalelerle neyi hedeflediğimizi ortaya koyan raporlar olmalıdır.

Son bir yılın üç eylemlilik süreci

Son bir yılın üç eylemlilik süreci;

- Devrimci müdahalenin/önderliğin tayin edici rolünü...
- Stratejik fabrikalarda mevziler ya da dayanak noktaları yaratmanın önemini...
- Taban dinamizmi/taban inisiyatifi/taban demokrasisine dayalı bir örgütlenmenin yakıcılığını...
- Yasallık cenderesi aşılmadan, fiili meşru mücadele yolu tutulmadan sınıf hareketinde mesafe alınamayacağını...
- Sendikal anlayışın ve yapılanmanın temelden aşılması, sendikal örgütlenmenin işyerlerine taşınması, fabrika örgütlenmesi tabanına oturtulması gerektiğini açıklıkla ortaya koydu.

Etkili bir devrimci önderlik müdahalesinin ürünü olan Greif, fiili meşru mücadele ile taban iradesine dayalı bir örgütlenmenin gücüne, sendikal bürokrasi gerçekliğine ve sendikal örgütlenmenin nasıl ele alınması gerektiğine

açıklık getirdi. Somut pratiği üzerinden nasıl bir örgütlenme ve mücadele çizgisi, nasıl bir sendikal örgütlenme ve çalışma sorununu somutlayan son derece öğretici bir deneyim oldu.

Metalde yaşanan büyük hareketliliklere müdahalemiz ise, bu alandaki güç ve olanaklarımızın belirgin sınırlılığına, fabrika eksenli belli mevzilerden yoksunluğa rağmen, devrimci politikanın, bu çerçevede kullanılan araç ve yöntemlerin oynayabileceği rolü gösterdi.

Son bir yılda sınıf hareketi cephesinde partiyi bir odak olarak öne çıkaran bu direniş ve eylemlilikler, öte yandan sınıf çalışmamızın sorunlarına da ışık tuttu. Bu sürecin derslerini ve deneyimlerini irdeleyerek, mesafe almamızı engelleyen zaaf ve yetersizliklerimize yüklenmeyi başarabilirsek eğer, bugün sınıf çalışmasında dayanmış bulunduğumuz eşiği de çok geçmeden aşabiliriz. Bunun imkanlarına fazlasıyla sahibiz.

Stratejik fabrikalarda mevziler yaratmanın tayin edici önemi

Greif'deki başarının gerisinde devrimci önderlik müdahalesi ile güçlü bir örgütlü mevzinin yaratılabilmiş olması vardı. Metal eylemliliklerinde ise bu aynı alandaki zayıflığın sonuçları yaşandı. Metal süreçlerine kimi olanaklar ve devrimci politika üzerinden gerçekleşen müdahalemiz çok anlamlı olsa da, büyük metal fabrikalarında mevzilere sahip olamamak müdahalemizin sınırlarını belirledi. Stratejik önem taşıyan fabrikalarda yoğunlaşan ve derinleşen, örgütlü mevziler yaratmayı hedefleyen bir çalışmanın tayin edici önemi bir kez daha açığa çıktı.

Eğer Bursa'da stratejik birkaç fabrikada bu bakışın yön verdiği bir çalışmayı örgütleyebilmiş, dayanabileceğimiz birkaç elle tutulur mevzi yaratabilmiş olsaydık, süreci ilerletmede bugünkü zorlanmayı yaşamayacaktık. Kuşkusuz güç ve olanaklarımızın sınırlılığına rağmen sınıf hareketinin önünü açmak açısından tartışmasız bir başarıya imza attık. Ortaya çıkan imkanları değerlendirmek çerçevesinde parti çalışması açısından çok yönlü irdelenmesi gereken bir müdahale pratiği sergiledik. Elbette bir rastlantı olarak değil, sektöre dönük çalışmamız, bunun bir sonucu olarak işçilerle belli bağlara sahip olmamız sayesinde bunu başardık. Fakat izlenen isabetli politika ve kullanılan uygun araçlar ne olursa olsun, sınırlı işçi ilişkileri üzerinden bu çapta bir sürece müdahalenin belli sınırları olması kaçınılmazdı. Oysa temel çalışma alanlarımızda önden iyi hazırlanmış belli mevzilere sahip olabilseydik, müdahalemiz pekala bambaşka sonuçlar yaratabilecekti.

Sınıf içinde güç haline gelebilmek, faaliyet yürüttüğümüz alanlarda sistematik ve sürekli bir gündelik siyasal çalışmayla stratejik önem taşıyan belli fabrikaları şu veya bu düzeyde tutabilmekten geçiyor. Yöneldiğimiz fabrikalarda zamansız bir direnişi örgütlemek, bir an önce sendikalaşmak vb. kaygılarla değil, hedefli, sistemli ve sürekli bir gündelik çalışmayla belli dayanaklar yaratmayı başarabilmek durumundayız. Yeni Greifler yaratmayı, herşeyden önce örgütlü mevziler yaratmak olarak ele almalıyız.

Sınıf hareketine devrimci müdahale

Değerlendirmelerimizde Greif Direnişi'nin sınıf hareketinde yeni bir dönemin önünü açtığı tespitini yaptık. Son bir yıllık süreçte birçok işçi direnişi üzerinden bunu somut olarak görmüş de olduk. Yasaklanan metal grevi sürecinde yükseltilen şiarlar ve ortaya konulan eylem biçimleri, Greif Direnişi'nin sınıf hareketi üzerindeki etkisini dolaysız olarak ortaya koydu. Metal Fırtınası'nın sendika bürokrasisini devre dışı bırakarak fiili-meşru mücadele yolunu tutması, açılan yoldan başlayan yeni dönemin bir başka göstergesiydi. Ama fabrika zeminine oturan bir devrimci öncü müdahaleden, onun yön verdiği bağımsız taban örgütlülüğü ve inisiyatifinden yoksunluk koşullarında, bu türden eylemlerin sınırlarını ve karşı karşıya kaldıkları sorunları da görmüş olduk.

Greif Direnişi deneyimi bize fabrika eksenli çalışmanın kapsamını ve gereklerini açıklıkla göstermiştir. Parti için sorun bu deneyimi tüm çalışmasında gözetmek, onu tüm parti

çalışması için genelleştirmektir. Her şey bu çizgide ne yapabileceğimize, Greif Direnişi'nin mücadele ve örgütlenme çizgisini sınıf hareketi bünyesinde ne denli yaygınlaştırabileceğimize sıkı sıkıya bağlıdır.

Sınıf cephesinde son bir yıllık süreçte yaşanan hareketlilik, özellikle de Metal Fırtınası, azgın sömürü ve ağır çalışma koşullarına karşı sınıf saflarında biriken tepki ve hoşnutsuzluğun dışavurumu oldu. Öncelikle Türk Metal çetesine yönelerek bu gerici odağa büyük bir darbe vuran ve toplum çapında etki yaratan metal eylemliliği, aynı zamanda sınıfın bilinç ve örgütlülük planındaki zayıflığını, gerici düzen ideolojileri ile kuşatılmışlığının boyutlarını da tüm açıklığıyla ortaya serdi.

Yasallık cenderesinin aşılması, dolayısıyla fiili meşru mücadele çizgisi, Greif'in en önemli üstünlüklerinden biri oldu. Fabrika işgal edildi ve bu eylem tarzına cepheden sahip çıkıldı. "İşgal, grev, direniş!" şiarı bunun ifadesiydi. Bütün bir sürece devrimci direniş çizgisi yön verdi. Elbette bu, devrimci bakış açısının yön verdiği bir önderlik müdahalesi sayesinde başarılabildi. Örgütlenme ve direniş süreci boyunca düzenin yasalarının değil sınıf mücadelesinin yasalarının esas alınması gerektiği sürekli vurgulandı. İşçilerde bu bilinç geliştirilmeye çalışıldığı içindir ki, direnişçilerde eylemin meşruiyetine tam bir inanç vardı.

Yasaklanan metal grevinde işçiler "İşgal, grev, direniş!" sloganını yükselterek, fiili meşru mücadele üzerinden Greif'in yolunu tutmak istediler. Ama devrimci bir önderlikten ve taban örgütlülüklerinden yoksundular. Bundan dolayıdır ki bürokratik sendikal cendereyi aşamadılar.

Son metal eylemliliğinde üretimin durdurulması ve fabrikayı terk etmeme eylemlerinin yayılması, sınıf hareketi cephesinden son derece önemli bir gelişme oldu. Ancak, hiç değilse belli fabrikalarda devrimci önderlik müdahalesine dayalı asgari bir ön hazırlıktan, taban örgütlülüklerinden yoksunluk koşullarında, eylemlilik sürecine belirgin zayıflıklar eşlik etti. Bu zayıflıkları ve buna müdahalemizi irdelemek, geleceğe dönük dersler çıkarabilmek açısından önem taşıyor.

Metalde hareketlilik nesnel dinamikler üzerinden patlak verdi. Türk Metal çetesine karşı yıllardır biriken öfke ve tepki bu kez daha güçlü bir biçimde dışa vurdu. Ancak bilinç ve örgütlenme planındaki gerilik birçok yönüyle eylemliliğe yansıdı. Devletin kolluk kuvvetleri ve fabrika yönetimi karşısında zayıflık bunun en göze batan örnekleri arasındaydı.

Öncü bir Reno işçisinin anlattıkları bu açıdan dikkate değer. Fabrikada kaldıkları sürecin bir süre sonra tam bir işkenceye dönüştüğünü, kendilerinin fabrikada hayvanların dahi kalamayacakları denli dar bir alana kapatıldıklarını, tuvalete giderken dahi izin almak zorunda bırakıldıklarını söylerken, buna tutum alınmamasına duyduğu tepkiyi ortaya koyuyor sözkonusu işçi. İhtiyaçlarını karşılamak için dışarı çıkan işçiler tekrar içeriye giremiyorlar, içerdeki işçilerin aileleri ile görüşmelerine sınırlamalar getiriliyor ve işçiler tüm bunları edilgen biçimde kabullenebiliyor.

Elbette, zaman zaman yaşadığı çıkışlara rağmen ciddi mücadele süreçlerinden geçmeyen, gerici düzen ideolojileri ile kuşatılmış, devlet, düzen, sermaye gerçekliğine ilişkin ciddi yanılsamalar içinde olan, taban örgütlülüklerinden yoksun bir işçi kitlesinin sergilediği zayıflıklar anlaşılabilir. Bu verili durum, tam da bizim sınıf çalışmamız açısından, sınıfa müdahale pratiğimiz açısından önem taşımaktadır. Bu verilerden çıkarmamız ve bundan böyle çalışmamızda hesaba katmamız gereken önemli sonuçlar var.

Nesnel dinamikler üzerinden patlak veren, asgari bir ön hazırlıktan/örgütlülükten yoksun olan metal türü eylemliliklere müdahalemizde Greif'te somutlanan örgütlenme ve direniş çizgisinin propagandasını güçlü bir biçimde yapabilmek durumundayız. Önemli olan, bu tür bir müdahaleye o gün için pratikte ne kadar yanıt alacağımız değil, sınıfın bilincinin geliştirilmesinde zamanla oynayacağı roldür. Sınıfın mücadele içinde eğitimi, eylemliliğin kendiliğinden geliştirdiği sınırlı bilinç üzerinden değil, fakat sözü edilen zayıflık ve yetersizliklere sistemli müdahalelerle sağlanabilir.

Metal sürecinde sınıfın eylemi ile bilinci ve örgütlenmesi arasındaki açının büyüklüğü,

devrimci müdahalenin olağanüstü önemini ortaya koymuştur. Müdahalemizde elbette bu açıyı gözetmek durumundayız. Ancak verili geriliği gözetmek adına politik müdahale planında yapılması gerekenlerden geri durma zayıflığına düşmemeliyiz.

İşçi birliğinin metal eylemliliğine müdahalesinde sosyal medyanın kullanımı küçümsenmeyecek bir rol oynadı. Ancak bunun etkili kullanımında belli zayıflıklar yaşandı. Bu olanağın aynı zamanda işçilerin bir kürsüsü olarak kullanılması son derece anlamlı olsa da, sınıf bilincinin verili geriliği nedeniyle, geri anlayışların ve söylemlerin taşıyıcılığını yapmak durumunda kaldığı da açıktır. Bu durum anlaşılır olmakla birlikte, bilinçli müdahalelerle dengelenebilir ve bu da işçilerin eğitiminde önemli bir rol oynardı. Güç ve olanaklarımızın sınırlılığı koşullarında bunda yetersiz kaldık. Fakat yanısıra işçilerin bilincinin düşündüğümüzün ötesindeki geriliği de bizim müdahalemizi sınırladı. Eylemlilik sürecine sosyal medyanın yanısıra işçi birliğinin özel sayılarıyla, bildirilerle vb. müdahale edebilirdik, etmeliydik. Sorun güç ve olanaklarımızın sınırlılığından da çok bunun öncelikli bir ihtiyaç olarak görülmemesi üzerinden yaşandı.

Elbette sınıfın bilinci eylemli süreçler içerisinde gelişecektir. Ama tam da böylesi süreçlerde devrimci önderlik müdahalesi apayrı bir önem taşımaktadır. Patlak veren bir direnişe ya da hareketliliğe müdahalemizde, geri bilincin ürünü tutumların üzerine kuşkusuz dikkatli bir biçimde gitmeli fakat zaafları açıkça ortaya koymaktan geri durmamalıyız.

Metalde üretimi durdurma, fabrikayı terk etmeme verili gerilik koşullarında oldukça ileri bir eylemlilik olsa da, polis denetimini kabullenmek gibi ciddi bir zayıflığın yanısıra, diğer işçi direnişlerinde gözlemlenmeyen başka bazı geri tutumlar da sergilendi. Direnişi kendilerine destek sunan ilerici güçlere kapatma, kapitalist patronları hedef almaktan kaçınma vb. türden yaklaşımların üzerine gidebilmek durumundayız. Sınıfın geriliklerine vurmadan mesafe alamayız.

Metal türünden önemli sınıf hareketlilikleri nesnel dinamikleri üzerinden patlak veriyor. Ön hazırlık düzeyiniz sizin müdahalenizin de sınırlarını belirliyor. Son metal eylemliliğine müdahalelerimizde bu sınırlarla yüzyüze geldik. Bu süreçte sınıf hareketinin önünü açmak noktasında çok önemli bir rol oynasak da, tam da bu nedenle daha ileriye taşımak ve sonuçlarını devşirmek noktasında doğallığında yetersiz kaldık.

Devrimci bir işçi hareketinin gelişimi açısından fabrika zemininde politik müdahale, önümüzdeki dönemde yoğunlaşmamız gereken öncelikli sorun alanlarımızdan biridir. Toplumun temel gündemleri üzerinden sürekli ve sistemli bir politik ajitasyon ve propagandanın yanı sıra, sınıflar, sermaye, düzen, devlet vb. gerçekleri ele alan bir aydınlatma faaliyeti gündelik siyasal çalışmamızda ağırlıklı bir yer tutabilmek durumunda.

Eylemlerde genç işçilerin oynadığı rol

Son üç eylemlilik, işçi sınıfının verili geriliği, gerici düzen ideolojileri kuşatılmışlığı vb. genel değerlendirmelerin ötesine geçip, onun gerçekliğini daha yakından görmemizi sağladı.

Bu eylemliliklerde sınıfın genç kuşakları çok önemli bir rol oynadılar. Dinsel gericiliğin ve şovenizmin açıkça dışa vuran etkilerine rağmen, yaşadıklarının bir kader olmadığının bilincinde olan, azgın sömürü ve ağır çalışma koşullarına boyun eğmek istemeyen, mücadele etme ve direnme eğilimi güçlenen bir işçi kuşağı bu.

Bu konuda bazı kısa gözlemleri şöyle sıralayabiliriz:

- Greif'te genç işçilerin oynadığı öncü rolü biliyoruz.

- '98'deki metal çıkışının ardından atılan eski bir öncü Reno işçisi, o günkü hareketlilik ile bugünkünü kıyaslarken, bugünkü başarının gerisinde Reno'da değişen işçi yapısı olduğunu, mücadeleci bir yeni genç kuşağın bu süreçte önemli bir rol oynadığını söylüyor.

- Dinsel gerici kuşatmanın etkilerinin en ağır biçimde yaşandığı Tofaş'ta direniş, direnişin öncülerinden biri haline gelen genç bir işçinin, işçilerin direnişten geri durmalarını protesto etmesi ve Türk metal temsilcilerine karşı sloganları yükseltmesi ile başlıyor. Kendisiyle

yapılan röportaj, çevresindeki genç işçilerin baskı, sömürü ve ağır çalışma koşullarına karşı büyüyen öfkesini ve mücadele eğilimini yansıtıyor.

- Yasaklanan metal grevi sürecinde yapılan değerlendirmelerimizden yansıyan da, mücadele kararlılığı sergileyerek hareketin önünü tutanların genç işçiler oldukları yönündedir... *Cengiz Makina, Ejot vb. fabrikalardaki dinamizmin gerisinde onlar var...*

Binlerce işçinin çalıştığı büyük stratejik işletmelerde azgın bir sömürü ile yüzyüze kalan bu genç işçilerin önemli bir kesimi endüstri-meslek lisesi mezunu. Sosyal medyayı özel bir ilgi ile izliyorlar ve nispeten başarıyla kullanabiliyorlar. Genç olmalarından kaynaklı daha ataklar, tepkilerini daha rahat ortaya koyabiliyorlar.

Tofaş, Reno, Ford Otosan, Türk-Traktör, Arçelik, Bosch, Mersedes vb. büyük işletmelerde modern teknoloji kullanılıyor, dolayısıyla meslek-lisesi mezunu kalifiye işgücüne ihtiyaç duyuluyor. Sürekli bir sirkülasyon olduğu söyleniyor. Mesailerle yüklü çok ağır çalışma koşulları nedeniyle fiziki olarak tüketilen ve çok düşük ücret alan işçilerin bir bölümü iş bırakıyorlar. Onların yerini kapıda bekleyen yeni genç işçiler dolduruyor. Daha eski işçiler ile genç işçiler arasında büyük bir ücret makası var. Örneğin Türk Traktör'de eski işçilerin saat ücreti 10,5, yeni genç işçilerin 5,5 TL. Dolayısıyla genç işçilerin kaybedecekleri çok fazla bir şey yok. İşten atılma korkusunu çok fazla yaşamıyorlar, bu ücrete razı olduktan sonra kalifiye işçi olarak nerede olsa iş bulurum diye bakıyorlar ve eylem dönemlerinde buradan gelen bir rahatlıkla hareket ediyorlar.

Büyük işletmelerde çalışan bu genç işçi kuşağı ile onlara kalifiye işçi sağlayan meslek liseleri sınıf çalışmamızda nereden mesafe alabileceğimizi gösteriyor.

Lise çalışmamızın öncelikli hedefinin meslek liseleri olması gerektiği bakışına sahip olsak da, bugünkü zayıflığımız koşullarında nerede ilişki bulursak oraya yöneliyoruz. Yerel örgütlerimiz yeni dönemde lise hedeflerini saptarken, stratejik fabrika hedeflerini gözeterek belli meslek liselerini özel bir yönelimin konusu yapabilmek durumundalar. Buradan mesafe aldığımızda, stratejik işletmelerde içerden konumlanma sorunu da birkaç yıl içinde çözülecektir.

Metal sürecinde sosyal medyanın rolü

Metal eylemlilikleri sürecinde işçi birliği sayfasının işçileri etkileme ve harekete geçirme noktasında oynadığı rol, sosyal medyanın kullanımına yeni bir gözle bakmayı gerektiriyor.

Metal eylemliliğine müdahale elbette salt sosyal medya üzerinden sağlanmadı. İşçi birliği gibi bir platform/sektörel çalışma ile fabrikalarla belli bağlara/işçi ilişkilerine sahip olmasaydık, kendi başına sosyal medya üzerinden başarılı bir müdahale gerçekleştiremezdik. Ancak önden de metal işçilerinin ilgi gösterdiği, iletişim halinde olduğu bu sayfa olmasaydı, hareketliliğe yön vermek ve etkisini yaymak da bu kadar kolay olmazdı.

Başlangıçta burjuva medya bir yana sol çevrelerin dahi görmezden geldiği hareketlilik sesini bu sayfa üzerinden duyurdu. Bursa'nın tüm yerel gazeteleri haberlerini işçi birliği sayfasında yeralan haberler, açıklamalar vb. üzerinden verdiler. İşçiler diğer kentlerdeki işçilere çağrılarını buradan yaptılar, mesajların yanısıra resimler, videolar gönderdiler, fabrikalarındaki gelişmeleri aktardılar, vb... Bu sayfa gerçek bir işçi kürsüsü, bilgilendirme, iletişim ve etkileşim aracı haline geldi. Tüm gelişmeler, eylem haberleri vb. anında sosyal medya üzerinden yayıldı. Eylemliliğin güçlü olduğu süreç boyunca yüzbinlerce insan bu sayfaya giriş yaptı. Sadece işçiler de değil, toplumun çok değişik kesimlerinden insanlar...

Hem işçi birliğinin müdahalesinde hem de hareketliliğin değişik kentlere ulaşmasında ve yayılmasında bu sayfa çok önemli bir rol oynadı.

Böylesine etkili bir araca sahip olan işçi birliğinin bunu ne kadar başarıyla kullandığını ayrıca tartışmak gene de bir ihtiyaç. Fakat sınırlı güç ve olanaklara rağmen son derece anlamlı bir müdahalenin taşıyıcılığını yaptığı tartışmasız. Yeni kuşak genç işçilerin sosyal medyaya duydukları ilgi de bunu kolaylaştırdı.

Bu deneyim, elbette olmazsa olmaz olan

diğer müdahale araçlarıyla birlikte sosyal medyanın etkili bir biçimde kullanılabileceğini gösteriyor. İşçiler kendi fabrikaları adına açılan facebook sayfalarına ilgi gösteriyorlar, tartışmalar yürütüyorlar. Petro-kimya gibi önemli işkollarının yanı sıra hedeflediğimiz fabrikalara dönük facebook sayfaları açarak, bunu müdahalemizde bir imkan olarak kullanabilir, işçileri etkileme ve ilişkilenme kanalları yaratabiliriz. Başlangıçta anlamlı bir sonuç elde edemesek de, bir hareketlenme sürecinde önden sahip olunan bu aracın önemli bir rol oynayabileceğini gözetmeliyiz.

Sendikal mücadele cephesi

Ekim'in Ağustos 2004 tarihli *"Sendikalar ve sınıf mücadelesi"* başlıklı başyazısı, iktisadi mücadele ve sendikalar sorununa devrimci bakış, sendikal bürokrasinin işçi hareketi içinde oynadığı gerici rol, ekonomik mücadele-politik mücadele ilişkisi vb.'ne ilişkin yeterli açıklıklar sağlayan, bu alanda sınıf çalışmamıza güncel planda da yol gösteren, bu nedenle dikkatle incelenmesi gereken oldukça önemli bir metin. Denebilir ki bu metin bugün her zamankinden daha güncel, partili militanlar olarak onu dikkatle incelememiz şimdilerde her zamankinden çok daha gerekli. Zira genel olarak sendikalar, özel olarak bağımsız sendika sorunu, bu arada sendika bürokrasisine karşı mücadele sorunu, parti için artık çok daha pratik bir anlam ve önem kazanmış bulunmaktadır.

Metalde mevcut sendikalara karşı duyulan derin güvensizlik doğallığında bağımsız sendika yönelimini öne çıkardı. Türk Metal'e tepki üzerinden sendikal demokrasi talebi yükseltilse de, fabrikalarda bunu hayata geçirecek taban örgütlülüklerinden yoksunluk en temelli zayıflık alanı durumunda. Bu zemine oturmayan, gücünü buradan almayan bir sendikal örgütlülük yapısal bir zaafiyetle yüzyüze kalacaktır. İşçi kökenli yöneticilere sahip olmak ve sendikal işleyişe ilişkin ilkeleri formüle etmek bu zaafiyeti önlemek için hiçbir biçimde yeterli değil. Bu konuda açık ve net bir bakışa sahip olsanız da, bunu hayata geçirecek maddi zeminden yoksunluk koşullarında, yeni bir bürokratik bozulma çok geçmeden kendini gösterecektir. Hareketi tabandan örgütleyemediğiniz, ayaklarınızı bu zemine basamadığınız sürece, müdahale imkanlarınızın sınırlı kalması da kaçınılmazdır. Dolayısıyla, sürece müdahalede yüklenilmesi gereken öncelikli halka taban inisiyatifinin açığa çıkarılması, taban örgütlenmesinin oluşturulması ve geliştirilmesi, buna bağlı olarak taban demokrasisinin hayata geçirilmesidir.

Greif Direnişi, taban inisiyatifine ve demokrasisine dayalı bir örgütlenmenin gücünü ortaya koydu. Mevcut sendikal anlayışın ve yapılanmanın temelden aşılarak, sendikaların işyerlerine taşınması gerektiğini gösterdi. Sendika demek, herşeyden önce fabrika bünyesinde tabandan örgütlü bir işçi yapısı demektir. Böylece "söz, karar ve yetki"nin işçilerde olması demektir. Buradan mesafe alamayan her sendikalaşma girişimi, kaçınılmaz olarak ciddi sorunlarla yüzyüze kalacaktır.

Kuşkusuz partimizin sınıf hareketine müdahalesi temelde fabrika merkezli bir siyasal müdahaledir. Sendikal örgütlenme ve çalışma bunun yalnızca bir alt unsurudur. Ancak sınıf hareketini kötürümleştirerek gelişmesinin önüne gerici bir barikat olarak dikilen sendikal bürokrasi engeli aşılamadan, bu alanda etkili bir mücadele verilmeden de sınıf hareketinin ileriye taşınamayacağı açıktır. Gerici ve ayrıcalıklı bir bürokrasinin egemenliğindeki mevcut sendikalar, sadece işçilerin iktisadi çıkarlarını tek tek kapitalistlere peşkeş çekmenin değil, sadece şu veya bu işletmedeki mücadele dinamizmini boğmanın değil, fakat sınıfı kurulu düzen ve sermaye sınıfı adına denetim altında tutmanın aracı olarak da iş görmektedirler. Bu temelde gerici politik bir misyondur ve altedilmesinin sorunlarına da buradan bakılmalıdır.

Devrimci bir sınıf hareketini geliştirebilmek için bir bütün olarak sendika bürokrasisine karşı etkili bir mücadele yürütmek zorundayız. Bu mücadelede "sendikal demokrasi" büyük bir önem taşıyor. Yalnızca sendikal demokrasi talebinin sınıfın en geri kesimleri tarafından bile yükseltilmesinden dolayı değil, daha önemlisi, taban dinamizmini açığa çıkarmada ve sendika bürokrasisine karşı etkili bir mücadelede

oynayacağı rol nedeniyle... Devrimci bir sınıf hareketi yaratmanın sorunları çerçevesinde demokrasi sorunu/taban demokrasisi yükleneceğimiz en önemli halka olmak durumunda.

Deneyimlerimizin ışığında vurgulanması gereken bazı noktalar

* Sınıfa devrimci müdahale, sınıf çalışmamızın sorunları çerçevesinde kavranacak en temelli halkadır. Bugünün en temel ihtiyacı herhangi bir sınıf hareketi değil, fakat devrimci bir sınıf hareketidir! Genelde sınıf çalışmamız, özelde de sınıfın hareketlendiği süreçler, bilinç ve örgütlenme düzeyi ne denli geri olursa olsun, devrimci bir sınıf hareketi geliştirme, sınıfla devrimci bir zeminde buluşma hedefi doğrultusunda etkili bir politik müdahalenin konusu olabilmelidir.

Bugün sınıf hareketinin gelişmesinin en önemli engellerinden biri, yaşadığı tüm eylemli süreçlere rağmen sınıfın yıllardır bir türlü aşılamayan geriliğidir. İşçi sınıfı sosyal varlık olarak güçlü fakat bilinci, eğitimi, kültürel değerleri bakımından son derece geri, gerici burjuva ideolojileriyle kuşatılmış durumdadır. Bu durum sınıfa devrimci müdahale planında yer yer zayıflıklara yol açabilmekte, sınıftan kopmamak adına, geri eğilimleri "anlayışla" karşılayan bir müdahale pratiği kendini gösterebilmektedir. Oysa, sınıf hareketinde mesafe alabilmek, tam da bu geriliğin üzerine gitmek ölçüsünde olanaklıdır.

Son metal hareketliliği işçi sınıfının eylem yeteneğini bir kez daha ortaya koymuş, direniş kısa zamanda ülke çapında genelleşebilmiştir. Ancak bilinç ve örgütlenme planındaki geriliği, bunun ürünü zayıflıklar çok çarpıcı bir biçimde dışa vurmuştur. Kendiliğinden sınırlar aşılamadığı koşullarda bu gerilik elbette anlaşılabilir. Fakat "anlaşılır" olması, hiçbir biçimde bu geriliğin üzerine gitmede zayıflığa yol açmamalıdır. Sınıfın özellikle de harekete geçtiği/geçirildiği süreçlerde bizim katacaklarımız, dolayısıyla devrimci müdahale, çok daha büyük bir önem kazanmaktadır. Sınıf hareketine devrimci müdahale, mücadelenin sıcaklığı içinde sınıfın devrimci siyasal eğitimini geliştirmek dediğimiz tam da budur, bunu gerektirmektedir.

Sınıfın devrimci siyasal eğitimi, eylemlilik/mücadele içerisindeki eğitimidir. Sınıf kitlelerini ancak pratik içinde ve kendi özdeneyimleri temelinde eğitebiliriz, kökleşmiş önyargılarını ancak pratik içinde kırabiliriz. Kendi başına sosyalist propagandayla, söylemlerle bunu elbette başaramayız. Ancak bu devrimci propagandanın önemini ortadan kaldırmamakta, sadece onun eylemle birleşmesi gerektiğini anlatmaktadır.

* İşçilere hitap ederken, birincisi, dışardan seslenen "üstenci" bir dil ve üsluptan uzak durmalıyız. İkincisi, soyut politik dilden kaçınmalı, temel sosyal ve siyasal gerçekleri ortaya koyan sınıfsal bir dil kullanmayı başarabilmeliyiz. Özellikle sosyal ve sınıfsal gerçeklik üzerinden bir seslenme dili geliştirmeli, işçilere sınıf ilişkileri, sınıf söylemleri üzerinden gitmeliyiz.

* Sınıfın sendikal örgütlenme arayışına devrimci zeminde yanıt veren bir müdahale pratiği geliştirmeliyiz. Sınıfı tabandan örgütlemek, sendikal örgütlemeyi de bu zemine oturtmak, devrimci önderlik müdahalesiyle birlikte ele alınmak durumundadır. Greif Direnişi bu açıdan bir başarı örneğidir. Görevimiz onun derslerini ve deneyimlerini tüm çalışmamızda sürekli gözönünde bulundurmaktır.

* Mutlak bir biçimde ayağımızı stratejik önemdeki fabrikalara basmayı başarmak zorundayız. Bu ise ancak her açıdan kuşatıcı bir faaliyetle mümkündür. Hedeflediğimiz fabrikalara dışarıdan çok yönlü bir sistematik yüklenme olmadan, bu konuda gereken ısrar gösterilmeden, içerden müdahalenin imkanlarını yaratamayız. İçerden konumlanma imkanlarına sahip olmadığımız hedef fabrikalara rutin müdahale pratiğini bir yana bırakmalı, dışarından da olsa somut ve özgün bir faaliyeti örgütleyebilmeliyiz.

* Sınıf çalışmamızı güçlendirmek koşuluyla elbette işçilerin yaşam alanlarında da çalışmak durumundayız. Fakat burada da seçici olmalı, hedeflediğimiz fabrikalarda çalışan işçilerin ağırlıklı olarak yoğunlaştıkları alanlara yönelmeliyiz.

Sınıfın gündemi ile parti yayınları ilişkisi

Partinin yakın dönem hedeflerinden biri, toplumda işçi sınıfı adına politika yapan devrimci bir güç odağı haline gelmek. Bu kritik eşiğin atlanabilmesi için partinin işçi sınıfı saflarındaki bağlarını hem nicel hem nitel yönden güçlendirmek acil bir ihtiyaçtır. V. Parti Kongre'si bildirisi **"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!"** şiarıyla bu ihtiyacı tanımlamıştır. Bu hedefe ulaşılması, ancak partinin sınıf saflarındaki dayanaklarının yaygınlaştırılıp sağlamlaştırılmasıyla başarılabilir.

Bu kritik eşiğin önümüzdeki süreçte atlanması, toplam parti faaliyetinin belirlenen hedeflere doğru yol almasıyla mümkün olacaktır. Bu yazıda faaliyetin vazgeçilmez araçları olan parti yayınları ile sınıfın gündemi arasındaki ilişkiyi ele almaya çalışacağız. Burada "sınıfın gündemi" ifadesini sorunların, olayların, siyasal gelişmelerin işçiler üzerindeki dolaysız etkileri sınırlarında ele alıyoruz. Diğer bir ifadeyle, fabrikalarda/işletmelerde işçiler neler konuşuyor, neyi tartışıyor, olaylardan nasıl etkileniyor, ne tür tepkiler veriyor, vb...

***

Ajitasyon-propagandada etkili ve sarsıcı sözler söylemek, çağrılar yapmak, şiarlar yükseltmek ancak hitap edilen kitlenin yakından tanınmasıyla mümkündür. İşçilerin olaylara gösterdiği tepkilerin gözlemlenmesi, ruh hali ve mücadele eğiliminin saptanması, yanısıra sorunlar, özlemler, taleplerin neler olduğu... Tüm bunların en azından genel hatlarıyla bilinmesi büyük önem taşıyor.

Bu somutlukta bilgiye ulaşmanın dolaysız yolu, fabrika ve işletmelerdeki atmosferi bizzat işçilerin kaleminden parti yayınlarına ulaştırmaktır. Elbette parti kadro ve militanlarının da dolaysız gözlemleri, yorumları, değerlendirmeleri özel bir önem taşıyor. Ancak bunlar karşı karşıya getirilecek şeyler değil. Tersine, her iki kanaldan gelen gözlemlerin, yorumların, çözümlemelerin birleştirilmesi, bütünlüğü içinde tabloyu berrak bir şekilde görme olanağı sağlayacaktır.

***

İşçi sınıfı sözlerden önce olgulardan etkilenme eğilimindedir. Dolayısıyla somut gözlemlere dayanarak yapılan ajitasyon-propaganda daha etkili ve sonuç alıcı olacaktır. Somut gözlemlere dayanan, dolaysız bir şekilde sözünü söyleyen ajitasyon-propaganda araçları bu nitelikleriyle sınıfın nabzını da tutabilecektir. Bu ise hem yayınların hem de yapılan çağrıların ve yükseltilen şiarların işçiler tarafından kabul görmesinin koşullarını yaratacaktır.

Bir kez daha vurgulayalım ki, sınıfa etkili ve sarsıcı bir sesleniş ancak onun ruh halini ve içinde bulunduğu koşulları bilmekle mümkündür. Bunun en iyi yolu da öncü işçilerin kaleminden çıkan yazılarla parti yayınlarını beslemektir.

***

Partinin bu alanda yıllara dayanan bir deneyimi ve birikimi var. Yerel yayınlarımızda her zaman ilerici-öncü işçilerin katkıları yer almıştır. Son yıllarda etkin bir rol oynayan sosyal medyada da pek çok işçinin katkısı alınmaktadır. Burada işaret etmeye çalıştığımız şey ise, var olan sınırların aşılması, sadece yerel yayınlarda değil, günlük site ve politik yayın

başta olmak üzere, parti yayınlarının sınıfın gündemini dolaysız yansıtan kürsüler niteliğine kavuşturulmasıdır.

Bu yönde bazı anlamlı adımlar atılmış bulunuyor. Siyasal gündemlerin sınıfa yansımalarını dile getiren yazılar, son dönemde parti yayınlarında yer almaya başladı. Ancak gerekli olan bunun daha sistemli, daha yaygın ve süreklileşmiş bir düzeye kavuşturulmasıdır.

***

İlerici-öncü işçilerin parti basınına katkılarını düzenli ve kalıcı hale getirmek için yoğun bir emek harcamak kaçınılmazdır. Bunun için net bir perspektif, güçlü bir inisiyatif, kalıpları kıran bir yaratıcılık gerekiyor. Verili koşullarda bunu başarmak hem mümkün hem zorunludur. Zira bu başarılmadan partinin sınıf eksenli devrimci bir güç kimliği ile öne çıkması düşünülemez.

Bu yönde alınacak mesafe, parti yayınlarını güçlendirmekle kalmayacak, işçi yazarların yetişme sürecini de fiilen başlatacaktır. Vurgulamak gerekiyor ki, gelinen aşamada devrimci sınıf partisi yayınları için işçi yazarların yetiştirilmesi olmazsa olmaz ihtiyaçlardan biridir.

***

Yazı, değerlendirme ve gözlemler hazırlayıp yayınlara iletmek, işçilerin parti yayınlarıyla kurdukları bağı güçlendirecektir. Parti yayınlarıyla kurulan bağ ise, partiyle kurulan bağdır. Bu süreç ilerici-öncü işçiler şahsında sınıfın partiye, partinin de sınıfa daha da yakınlaşmasını pekiştirecek, giderek kaynaştıracaktır. Denilebilir ki, bu yönde atılacak somut adımlar, kazanımların en önemlilerinden biri olacak.

Gerici burjuva ideolojileri ile sersemletilen işçilere, sınıfın nabzının atmadığı bir yayını benimsetmek, bugünkü koşullarda mümkün değil. Buna rağmen sınıfın kürsüsü olmayı başaran parti yayınları, en azından ilerici-öncü işçiler tarafından aranır duruma gelecektir.

***

Sınıfın nabzını tutan haber, gözlem ve yorum yazılarının adım adım sistemli hale getirilmesi, partinin günlük devrimci yayın hedefine ulaşması çabasına önemli katkılar sağlayacaktır. Hem dinamik bir haber/yorum akışının, hem günlük bir yayının sürekliliğini güvenceleyecek işçi-emekçi okur kitlesinin yaratılmasının, bu alanda katedilecek mesafe ile yakından bağlantılı olduğu unutulmamalıdır.

Bu hedefleri tam anlamıyla gerçekleştirmek için elbette sınıf hareketinin belli bir gelişme sürecine girmesi de gerekmektedir. Bu böyle olmakla birlikte, nesnel koşulların düne göre çok daha elverişli olduğunu vurgulamalıyız. Greif direnişiyle sermayeye karşı mücadele çıtasını yükselten işçi sınıfı, metal fırtınasıyla da mücadelede yeni bir düzey yaratmayı başarmıştır. Her iki mücadele sürecinde partinin oynadığı kritik rol dikkate alındığında, hedeflere ulaşmak için nesnel koşulların geçmişle kıyaslanmayacak düzeyde elverişli hale geldiği kolaylıkla görülebilir. O halde parti kadroları, militanları ve partili işçiler nesnel koşulların sunduğu imkanları da değerlendirerek işe dört elle sarılmalı, partinin devrimci bir sınıf hareketi yaratma çabasını güçlendirmek için seferber olmalıdırlar.

Devrimci bir sınıf hareketi yaratma mücadelesi...

Fabrika merkezli sınıf çalışması

Sınıfı devrime ve sınıfın öncüsünü partiye kazanmak temel hedefi ekseninde siyasal sınıf çalışmasının sorunları, her dönem en temel gündemimiz olmuştur. Kuruluş Kongresi'nde sınıf çalışması oldukça kapsamlı değerlendirmelere konu edilmiştir. II. Kongre'de sınıf çalışmasında alınan mesafe, zaafiyet alanlarıyla birlikte değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Partinin gelişim sürecinde yeni bir düzeyi ifade eden III. Parti Kongresi'nde ise, "sınıf eksenli partiye geçiş" temel şiarı ile birlikte belirlenmiş hedeflere dayalı yoğunlaşan siyasal sınıf çalışmasına özel vurgu yapılmıştır. Aynı şekilde IV. Kongre'de, farklı yüklenme noktalarıyla birlikte sınıf çalışması yine temel yüklenme alanı olarak tanımlanmış, çalışmanın sorunları ve ihtiyaçları kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

Gelinen aşamada V. Kongresi'ni gerçekleştirmiş bulunan partimiz, ***"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri"*** çağrısını yükseltmiştir:

*"'Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!' çağrısında özetlenen, bütünlüğü içinde partinin stratejik bakışı ve taktik yönelimidir. TKİP V. Kongresi ile başlayan yeni dönemde bu yönelim parti için artık çok daha somut, güncel, acil ve yakıcı bir anlam ve önem kazanmıştır. Parti sınıf eksenli bir güç odağı olmak hedefini ete kemiğe büründürmek, böylece sınıf mücadelesinde gerçekten etkin bir rol oynamak istiyorsa, bu halkadan sımsıkı tutmak ve bu doğrultuda başarıya kilitlenmek zorundadır." (**TKİP V. Kongresi Bildirisi**)*

Partimizin en temel hedefi, sınıf eksenli bir odak olmak, sınıf adına toplumda bir taraf haline gelebilmektir. Bu da devrimci bir sınıf hareketini yaratabilmek, sınıf içinde güç olabilmekle mümkün. Sınıf içinde güç olmanın yolu ise esasta ayağını fabrika zeminlerine basarak, sınıf içinde kök salmayı sağlayacak mevzileri yaratabilmekten geçiyor.

Fabrika merkezli siyasal sınıf çalışması bugüne kadar çok sayıda değerlendirmeye konu edildi. Partimizin kuruluş sürecindeki temel metinleri, kongre süreçlerinin temel belgeleri, MK tutanakları, parti okulları ve ***Ekim***'de yayınlanan yazılara dönülüp bakıldığında, bu alandaki birikimin yanısıra fabrika çalışması deneyimlerinin zenginliği de görülecektir. Bugün içinden geçtiğimiz süreç ve geride bıraktığımız iki yılda sınıf cephesinde yaşanan gelişmeler, bu birikimin süzülerek, parti çizgisi ekseninde fabrika zeminlerine dayanan sınıf çalışmasında yoğunlaşma ihtiyacını göstermektedir.

Greif direnişi, sınıf hareketinin önündeki engellerin nasıl aşılacağını pratikte göstererek, yeni bir dönemin işaret fişeği olurken, sınıf devrimcilerinin politik müdahaleleri ile ateşlenen metal fırtınası süreci de Greif'ın açtığı yoldan ilerledi, yeni dönemde sınıfın ilk kitlesel ayağa kalkışı oldu. Onbinlerce metal işçisinin direnişi artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını gösterdi. Bugün metal patronlarının baskı ve dayatmalarına, işten atma saldırılarına rağmen metal fabrikaları içten içe kaynamaya devam etmektedir. Çalışma ve yaşam koşullarının gün geçtikçe ağırlaşması sınıfın diğer bölüklerinde de öfke ve tepkiyi biriktirmekte, arayışları tetiklemektedir.

Fabrika eksenli çalışmada zayıflık alanlarımıza yüklenmeliyiz!

Böylesi bir tabloda hedefli ve yöntemli bir biçimde fabrika çalışmalarına yüklenmek ayrı bir önem kazanmıştır. Elbette bu açıdan aldığımız bir mesafe var. Yılları bulan çalışmanın ürettiği sonuçların yanısıra, son dönemde sendikal alan çalışmasının ve metal sürecinin yarattığı kimi kazanımların da fabrika çalışmalarını güçlendirdiğini söyleyebiliriz. Ancak bir bütün olarak parti çalışmasında bu açıdan alınması gereken önemli bir mesafe var. Fabrika çalışmalarında karşı karşıya kaldığımız nesnel ve öznel zorluklar; sınıf hareketinin bilinç ve örgütlenme planındaki geriliği, işçilerin gerici düzen ideolojileri ile kuşatılmışlığı, tensikatlar ve bunun yarattığı sirkülasyon, çalışma yürüttüğümüz fabrikalardan koparıp atılmamız, güç ve imkanların sınırlılığı vb., vb., çalışmayı ilerletmeyi ve istikrar kazandırmayı zora sokabiliyor. Yaşanan zorlanmalar, ısrarlı ve kararlı bir yüklenme iradesini kırabiliyor. Başta bu zaafiyet olmak üzere zayıflık ve yetersizliklerimize yüklenerek, fabrika eksenli çalışmada mesafe almayı başarabilmek durumundayız.

Öncelikle, siyasal sınıf çalışması ve çalışma tarzımız konusunda partinin çizgisinin ve yılların deneyimlerinden beslenen politikalarının tüm güçlerimiz tarafından özümsenmesi bir ihtiyaç. Buna ilişkin temel metinlerimizin yeniden yeniden incelenmesinin gerekliliğine vurgu yapmakla yetiniyoruz. Bu konuda açıklığımız olduktan sonra, geriye bizi zorlayan nesnel zorlukların yanısıra öznel yetersizliklerimiz kalır. Bunlar da pratik çalışmada gerekli irade ve kararlılığın sergilenmesi ile aşılabilecektir.

Temel değerlendirmelerimizde fabrika eksenli sınıf çalışması konusunda yapılan en temel vurgu, fabrikaların kuşatılması, kalıcı mevziler yaratma ve bunların elde tutulması sorunu olarak ifade edilmektedir. *"... Hareketin birleşik bir karakterden uzak parçalı ve dağınık yapısı, bilinç ve örgütlenme alanındaki mevcut geriliği düşünüldüğünde, kalıcı mevziler ancak seçilmiş alanlara çok yönlü olarak yoğunlaşan bir çalışmanın ürünü olarak kazanılabilir. Bu kuşkusuz partinin uzun yılları bulan bir temel politikasıdır, fakat yazık ki hala da yeterince doğru ele alınamayan bir sorun alanıdır. Gerekli olan, öncelikle hedef fabrikaları doğru bir değerlendirme ve isabetli bir tercihle seçmek, ardından bu fabrikalara içerden konumlanmanın yolunu bulmaktır. Elbette hedef fabrikayı tüm cephelerden kuşatmak, eldeki tüm olanaklarla buraya yoğunlaşmak, ne edip edip sonuç almak şaşmaz hedefi ile birlikte..." (**Yeni dönem ve partinin yüklenme alanları**, **Ekim**, Sayı:275, Eylül 2011)*

Hedef fabrikaları isabetli seçmek, içeriden sökülüp atıldığımız ya da ilişkilerimizi yitirdiğimiz koşullarda odaklanmaktan vazgeçmemek ve fabrikayı çok yönlü olarak kuşatmak... Bu açıdan güncel planda yaşadığımız sorunlardan biri şu. Fabrikayla doğrudan temasımızın şu ya da bu gerekçeyle kesilmesi, ilgimizde zayıflamaya, zaman içinde de gündemimizden çıkmasına yol açıyor. Oysa, fabrikayla temasımızı yitirsek dahi, hele de "stratejik" önemde bir hedef fabrika ise, çok yönlü olarak ilgilenmeyi ve kuşatmayı mutlaka sürdürmek zorundayız. "Stratejik işletmeleri hedeflemek ve yoğunlaşmak" partimizin daha kuruluş kongresinde etraflıca tartıştığı temel noktalardan biridir ve metal fırtınası süreci bunun ne denli önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Dolayısıyla, "hedef" belirlenirken, öncelikle fabrikanın "stratejik" konumunun gözetilmesi gerekmektedir.

Hedeflediğimiz fabrikayı çok yönlü ya da tüm cephelerden kuşatma, fabrikalara özgün politikalar üzerinden gitmek, beraberinde sınıf hareketi ve toplumun gündemleri üzerinden etkili bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti, fabrika ile ilişki kurmayı sağlayacak ve ilişkileri güçlendirecek her türlü araç, yol ve yöntemin etkili bir şekilde kullanılması vb. ile olanaklı olur. Fabrika bültenlerinden değişik işçi komisyonlarına, sosyal medyanın kullanılmasından sosyal-kültürel-sportif etkinliklere, işçilerle yaşam alanlarından temas kurmaya kadar her bir yol, yöntem ve aracı işlevli bir biçimde değerlendirebilen bir fabrika çalışmasını örgütlemek, bizzat yerel örgütlerimizin sorumluluğundadır.

Bir diğer önemli nokta, fabrika/sektör,

fabrika/havza ilişkisinin doğru kurulmasıdır. Stratejik fabrikalarda derinleşmenin temel bir yönelim olması, siyasal sınıf çalışmamızın tek tek fabrikalara daralacağı anlamına gelmediği yeterince açık. Öte yandan sektöre ya da havzaya yönelik genel "seslenme"nin etkileri de, belli fabrikalar üzerinden örgütlü mevziler yaratamadığımız koşullarda sınırlı kalacaktır. Fabrikaya, sektörün/havzanın bir parçası olarak yüklenirken, sektöre/ havzaya dönük "alan dövmeyi" de kesintisiz ve sistematik bir şekilde sürdürebilmek zorundayız. Zira, sınıfın kolektif hareket etme yeteneği, etkileşimi güçlendirmekte, örgütlenmesini ve eyleme geçmesini kolaylaştırmaktadır. Son metal fırtınasında fabrikaları terketmeme eylemlerinin domino taşı etkisiyle fabrikadan fabrikaya yayılması en somut örnektir. Aynı zamanda fabrikaların tekil olarak ezilmesinin önüne geçmenin etkili yollarından biri, alanda/sektörde fabrikaların kolektif davranma iradesinin gösterilebilmesidir. Havza/sektörde işçilerin birliğini sağlayacak zeminlerin yaratılması, farklı bir kanaldan fabrika örgütlenmelerine de güç katacaktır.

Fabrika çalışmasında en zayıf olduğumuz alan ise siyasal müdahale sorunudur. Son derece kapsamlı olan bu konuyu burada fabrika çalışması sınırlarında ele alacağız. Bu sorun kritik bir önem yaşıyor. Zira öncüleri siyasallaştıramadığımızda, mevzileri yaratmakta ve tutmakta zorluklar yaşıyoruz. En önemlisi ise, işçi sınıfını temsil eden devrimci partinin toplumsal-siyasal gelişmelerde taraf olabilmesi, sınıf hareketini politikleştirmede alacağı mesafeye bağlıdır. Bu ise çalışmayı fabrika zeminlerinde gündelik olarak üreten bir politik müdahale pratiğini gerektirir.

"... Vurgulamak gerekiyor ki, nesnel koşullara takılmadan kitle çalışmasında sınıfın temel sorunlarından toplumsal olaylara, siyasal gündemlerden uluslararası gelişmelere kadar, her konuyu uygun bir yöntem ve üslupla kapitalizmi mahkum edip etkili bir sosyalizm propagandası yapmanın olanağına çevirmek mümkündür.

*"Belli dönemlerde sınıfın gündemine giren çalışma koşulları, ücret artışı, sendikalaşma, eğitim, sağlık, barınma sorunları, ulusal sorun, bölgesel çatışmalar, depremler, çevre soruları, kadına yönelik şiddet vb.. Tüm bu sorunlar, kapitalizmi etkili bir şekilde teşhir etmek için fazlasıyla veri sunmaktadır. Elbette teşhir tek başına yeterli değildir. Bununla birlikte sorunları her gün yeniden üreten kapitalizme karşı mücadelenin gereği ve önemini ortaya koymak, sorunlara köklü çözüm üretebilmenin ancak sosyalizmde mümkün olabileceğini, bilimsel olarak ortaya koymayı başarabilmek de gereklidir. Olayları bu bütünsellik içinde ele almak, sosyalist propaganda için uygun zemini de yaratacaktır. (**TKİP MK Tutanakları: Sınıf çalışmasının sorunları**, **Ekim**, Sayı: 278, Ocak 2012)*

Sınıfa siyasal müdahale zayıflığının gerisinde işçi sınıfının geriliğinin de özel bir payı var. Burjuvazinin tüm ideolojik aygıtlarıyla kuşattığı işçi sınıfının mevcut geriliği üzerimizde basınç yaratmakta, politik müdahaleyi sınırlayan bir rol oynayabilmektedir. Son metal süreci bu açıdan belli yönleriyle örnek gösterilebilir. Bir diğer gerekçe ise sınıfın siyasal sorunlara ilgisizliği düşüncesidir. Ancak bu düşünce yersizdir. Düzenin gerici propagandaları ekseninde de olsa, işçiler siyasal sorunlar üzerine düşünmekte ve tartışmaktadır. Seçim dönemlerinde işçilerin temel gündeminin de seçimler olması, kıdem tazminatının gaspının yeniden ısıtıldığı bir evrede Özge Can Aslan'ın vahşice katledilmesinin fabrikalarda da ciddi tepkilere yol açması vb. örnekler gösterilebilir.

Sınıfa siyasal müdahale planındaki zayıflığın gerisinde temelde politik zayıflıklarımız durmaktadır. Reflekslerimizin zayıflığı da bir başka zaafiyetimizdir.

Sınıfa siyasal müdahale planında, propaganda gücünde, tarzda, üslupta, dilde deneyim kazanabilmek, siyasal müdahaleyi uygun araç ve yöntemlerle zenginleştirmek, gelinen yerde kollektif yüklenmenin konusu olması gereken alanlardır. Elbette deneyimlerimizi partiye maledebilmek de büyük bir önem taşımaktadır.

"Her fabrika kalemiz olmalıdır" sözünün hayat bulması, siyasal sınıf çalışmasında yetersizliklerimize ve zayıflıklarımıza yüklenmekle, bu alanda gösterilecek ısrar ve kararlılıkla olanaklı olacaktır.

Sınıfın devrimci örgütlü birliği

Sınıf hareketi yeni bir döneme doğru yol alıyor. Son birkaç yıldır sınıf cephesinde yaşanan gelişmeler bu olguya işaret ediyor. Özellikle Greif Direniş ve ardından tüm metal sektörünü saran Metal Fırtınası bunun somut göstergeleri. 2016 yılı da, sınıfın eylemliliğinin belli bir ivmelenme ile süreceği bir yıl olacaktır. Zira sınıf saflarında çeşitli sorunlar ve farklı taleplerle büyüyen ve yaygınlaşan bir öfke, hoşnutsuzluk ve mücadele arayışı var. Fabrikalar içten içe kaynamaktadır. Bu hoşnutsuzluk ve mücadele arayışı henüz ülke çapında bir karakter kazanmamış olsa da, bu düzeye doğru evrilmesinin imkanları giderek büyümektedir. Kuşkusuz hareketin genelleşmesi ve sınıfın devrimci birliği ekseninde bir odak olarak öne çıkabilmesi, sınıf devrimcilerinin bu yöndeki çabaları ve yapacakları müdahalelerle de doğrudan bağlantılı olacaktır.

Partimiz sınıf içinde çok yönlü bir çalışma örgütlüyor. Bu çalışma giderek daha geniş bir alana yayılıyor. Farklı sanayi bölgeleri ve havzalarında süren bu çalışmamız esasta fabrikalarda yoğunlaşarak belli mevziler yaratmayı hedefliyor. Başta metal ve tekstil olmak üzere petro-kimya, maden ve gıda sektörüne doğru da yayılıp genişleyen bir kapsam sözkonusu.

Bir dizi sektöre yönelen bu çalışmalara daha bilinçli ve hedefli bir doğrultu kazandırmak, sınıfın hareketinin geneline yayacak bir hat izlemek, sınıf hareketini yeni bir eşiğe doğru ilerletmek gerekiyor. Bu da sınıfın birliği alanında katedilecek somut mesafeye bağlıdır.

Sınıfın örgütlü birlik ihtiyacı

Sınıfın devrimci örgütlü birliği sorunu, devrimci bir sınıf hareketi yaratma hedefinin esasını oluşturmaktadır. Partimizin V. Kongre'sinde ifadesini bulan "Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!" şiarı tam da bu ihtiyacın güncel, somut ve yakıcı bir ifadesidir. Sınıf hareketini fabrikalar zemini üzerinden devrimci bir sınıf hareketine doğru büyütmek öncelikli bir görevdir.

Burada kavranacak en öncelikli halka stratejik fabrikalarda yoğunlaşıp derinleşen bir çalışma üzerinden belli örgütlü mevzilerin yaratılmasıdır. Sektörlere ve havzalara dönük olarak yürütmekte olduğumuz çalışmayı güçlendirmek ve ilerletmek, belli mevzilere ayağımızı basabilmemizle mümkündür. Stratejik fabrika hedefleri üzerinden yüklenmeyi hiçbir biçimde zayıflatmadan, sınıfın birliğini fabrika alanlarının dışına taşırma ve daha üst bir birliği evriltme hedefiyle hareket etmeliyiz. Sınıf hareketinin yeni bir düzeye sıçratılması buna bağlıdır.

Bunun için sektörel düzeylerde ortaya çıkan zeminlerin sağlamlaştırılması, yaygınlaştırılması ve büyütülmesi yönündeki adımların güçlendirilmesi bir ihtiyaçtır. Her düzeyde işçi sınıfının birliği politikası -fabrika, sektör ve havza- öne çıkarılmalıdır. Halihazırda sınıf çalışmamızda varolan örnekler çoğaltılmalı ve daha bilinçli bir ifade kazandırılmalıdır. Fabrikalarda oluşturulacak işçi birliklerinden sektörel ve havza işçi birliklerine kadar geniş bir alan önümüzde durmaktadır.

Partimiz gelinen yerde bu açıdan anlamlı bir birikim yaratmış bulunmaktadır. Özellikle metal sektöründe yaratılan mevzi bu politikanın pratikteki doğrulanmasıdır. Bu politikayı diğer sektörlere yaymalı ve genelleştirmeliyiz. Sınıf hareketindeki gelişmeler bu açıdan düne göre

(Devamı s.26'da)

Sınıfı devrimcileştirme sorunu

Marks 1849 yılında Avrupa ülkelerinde yaklaşmakta olan ticari bunalıma dikkat çekerek, bunun etkisiyle "erken" patlak verecek Avrupa devrimlerinin, bu ülkelerdeki işçi sınıfının henüz "devrimci bir zihniyet" taşımaması nedeniyle bir "talihsizlik" olacağını ifade ediyordu. Bu değerlendirme, Fransa'da patlak veren -önce 1848 Şubatı'nda gerçekleşen burjuva devriminin, işçi sınıfının ardından gelen Haziran yenilgisinin- ve kıta Avrupası'nda yaşanan somut gelişmelerin ışığında yapılmıştı. Kapitalizmin bunalım ve savaş evresini yaşadığı o dönemde Marks, devrimci bir sınıf hareketine duyulan ihtiyaca dikkat çekmekteydi.

Devrimci bir sınıf hareketi için politik önderlik!

Devrimci bir sınıf hareketinin geliştirilmesi devrime doğru ilerleyen bir süreçtir. Önemli olan, bu sürecin zafere doğru gidecek şekilde nasıl hazırlanacağı, devrimci politik önderlik misyonunun bu yönde nasıl başarıyla hayata geçirileceğidir. Sınıfın gündelik sorunlarına dair yol göstermek, bu sorunlara yol açan düzen gerçekliğini görmesini ve düzenin kurmuş olduğu önyargıları kırmasını sağlayacak şekilde sınıfın harekete geçmesini sağlamak devrimci politik önderliğin bir boyutudur.

Diğer boyutu ise, sınıfın çok yönlü ve uzun vadeli olarak eğitilmesidir. Bu da gündelik sorunların arkasında yatan düzen gerçekliğini ortaya koymayı; kapitalizmin ve onun yol açtığı sorunların tarihsel-toplumsal bir arka planı olduğunu, tarihin bir evresinde ortaya çıktığını ve yok olacağını göstermeyi; işçi sınıfının çıkarlarının burjuvaziden ve toplumun diğer kesimlerinden farklılaştığını, toplumsal sorunların çözümü açısından işçi sınıfının çıkarlarını ve bunlarla birlikte devrimci rolünü ortaya koymayı, bunlarla bağlantısı içerisinde de sosyalizmin güncel ve zorunlu bir ihtiyaç olduğunu vurgulamayı gerektirir.

Kısacası politik önderlik misyonunun hayata geçirilmesinin bir yönü, sınıfın karşılaştığı gündelik sorunlar üzerinden harekete geçmesini sağlamak, diğer yönü ise harekete geçen sınıf bölüklerinin çok yönlü eğitimini yerine getirmektir. Bu konudaki zaafiyet kendini, devrimci bir sınıfın yaratılamamış olması olarak devrimci bunalım dönemlerinde ortaya koyar. Siz çubuğu gündelik sorunlara ve mücadelelere büker ve toplumsal-siyasal yönlerini geri planda tutarsanız, "sınıfa gündelik yol göstermek" adına gündelik sorunların dar alanında boğulursunuz. Düzen gerçekliğini ortaya koymayı, sınıfın önyargılarını kırmayı ileri bir tarihe ertelediğiniz sürece sınıf hareketinin yaşadığı kısır döngüyü aşmada mesafe alamazsınız.

Örneğin "taşeronluk kaldırılsın" talebiyle bir faaliyet yürütürken, bunu almaya dönük bir militan eylemliliği örgütlemenin yanısıra ulaştığınız sınıf kesimlerinin geri bilincini kırmayı hedeflemezseniz, sınıf hareketi adına ciddi bir kazanım yaratamazsınız. "Hele şu sorun bir çözülsün" veya "önce gündelik sorunları aşalım, ardından toplumsal sorunlara sıra gelir" anlayışıyla hareket ederseniz, devrimci bir çalkantı döneminde, sınıfın önden kırmayı başaramadığınız önyargıları ve geri bilinci sizi ezer geçer. Kısacası "günü kazanacağım" derken, geleceği kaybedersiniz!

Devrimci politik önderlik için güçlü bir yayın

Bu bütünlük içinde devrimci politik

önderliğin hayata geçirilmesinin en temel aracı yayınlardır. Politik yayın organının bu yönde işlevine uygun bir niteliğe kavuşması ve yaygınlığa ulaşması için parti bir süredir adımlarını yoğunlaştırmış bulunuyor. Açık ki, hedeflerimizi hayata geçirmek açısından henüz yolun başındayız. Devrimci politik önderliğin hayata geçirildiği -bu açıdan niteliği güçlü, güncel ve sınıfı devrimcileştirme işlevine uygun- bir merkezi politik yayın, bu yayının sınıfın geniş kesimlerine ulaştırılması ve dağıtım ağlarının oluşturulması öncelikli bir yoğunlaşma alanımız olmalıdır. Devrimci sınıf hareketinin yaratılması hedefi doğrultusunda politik yayın organını temel bir araç haline getirmek bugünün en temel görevidir.

Bu "yalnızca birilerinin" yerine getirebileceği bir görev değildir. Bu görev, "devrimci bir sınıf hareketi için" emek harcayan işçilerin, emekçilerin ve devrimcilerin omuzlarındadır. Düzenin işçi sınıfı üzerindeki kuşatması ancak güçlü bir politik yayın organıyla kırılabilir. Politik yayın organının bu güce kavuşması elbette politik faaliyete ve sınıfı devrimcileştirme çabasında katedilecek yola bağlıdır. Ama öte yandan bu yönde mesafe alabilmenin yolu da politik yayın organını güçlendirmekten geçmektedir. Hedef devrimci politik önderliği güçlendirmek ise, öncelikle buna uygun aracımızı güçlendirmek durumundayız.

Bu yönde hedefler belirlemek ve bunları hayata geçirmeye dönük kolektif bir çaba harcamak zorundayız. Fabrikalardan doğru muhabirleri, yazarları, dağıtımcıları da olan bir yayın olabilmelidir bu. Hedefli, planlı ve ısrarlı bir kolektif çalışma ortaya koymalı, sınıfı harekete geçirecek ve devrimci siyasal bilincini geliştirecek politikaların taşıyıcısı, işçi sınıfının temel çıkarlarının savunucusu ve devrimci yol göstericisi, işlevine uygun bir politik yayın organı için seferber olmalıyız. Yerel örgütleriyle birlikte tüm parti buna uygun bir çalışma tarzını geliştirebilmelidir.

D. B. Keskin

Sınıfın devrimci örgütlü...

(Baştarafı s.24'de)

önemli imkanlar sunmaktadır.

Sektörel birliklerde mesafe aldığımız ölçüde de, giderek değişik sektörlerden işçileri bölgeler üzerinden bir araya getirmeyi, "işçi sınıfının politik tutumuyla, politik platformuyla, politik programıyla bir işçi birliğini örgütleme"yi de hedeflemek durumundayız.

Sınıfa karşı sınıf!

Sınıfa karşı sınıf kimliğini ve sınıfın devrimci örgütlü birliğini geliştirmek ve maddi bir güce dönüştürmek, sınıf kitlelerine bu politikanın taşınması ve pratikleştirilmesine, böylece etkin bir güç haline getirilmesine bağlıdır. Ekonomik-sendikal taleplere sıkışan sınıf hareketinin yaşadığı darlığı aşmasının başka bir yolu bulunmamaktadır.

Sınıfın devrimci birliği sorunu "sınıf karşı sınıf!" çizgisinin sınıf hareketine ne ölçüde nüfuz edeceğine bağlıdır. Sınıf hareketinin mevcut tablosu "kendisi için sınıf""olma bilincinden henüz uzak bir konumu ifade etse de, hareketin içsel dinamikleri böyle bir zemine oturtulması için önemli olanaklar sunmaktadır. Yeter ki, bu olanakları en iyi bir biçimde değerlendirerek, sınıfın bilincini, kimliğini ve eylemini geliştirmeyi başarabilelim. Sınıf devrimcileri bu bakışla hareket etmeli, sınıf hareketini yeni ve daha ileri bir düzeye yükseltmenin görev ve sorumluluklarıyla güne yüklenmelidirler.

Bültenler ve güncel sorunları

Bültenler, dünden bugüne komünist hareketin siyasal sınıf çalışmasında tanımladığı temel araçlardan biridir. Partileşme sürecinin belli bir evresinde siyasal sınıf çalışmasında yeni bir düzeyin ihtiyacı olarak gündeme gelen bülten politikası, ilk örneklerini III. Konferans öncesinde verse de, asıl olarak konferans sonrası süreçte bültenler siyasal sınıf çalışmasında etkin bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Bugünkü haliyle yaklaşık 20 yıllık bir deneyime yaslanan bültenler, tüm bu süreç boyunca parti tarafından değerlendirmelere ve müdahalelere konu edilmiştir. Parti, sınıf çalışması ve yayınlar eksenli tartışmalarda bültenlerin önemine dair vurgular yapmış, bülten politikasının daha ileri bir düzeyde hayata geçirilebilmesi için tespitlerde bulunarak görevler tanımlamıştır.

Bülten politikasındaki bu ısrar, bu aracın siyasal sınıf çalışması için taşıdığı önemden kaynaklanmaktadır. Partileşme sürecinde katedilen mesafe, siyasal sınıf çalışmasının ulaştığı düzey, bu düzeyin ortaya çıkardığı olanak ve ihtiyaçlar üzerinden gündeme gelen bültenler, aradan geçen bunca yıl boyunca sınıf hareketine devrimci müdahale görevinin önemli bir aracı olmuşlardır. Zira bültenler, ajitasyon-propagandanın yanısıra, örgütlenme aracı olarak da oldukça işlevsel bir yere sahiptir.

Bugün "eski"ye karşı "yeni"nin bayrağının yükseldiği sınıf hareketine devrimci önderlik için, sınıf çalışmasında yeni bir eşik atlama zorunluluğu ile yüzyüze bulunan parti için bültenler politikasının bir kez daha altının çizilmesi ve müdahalelere konu edilmesi gerekmektedir.

Bültenler sınıf çalışmasının düzeyine göstergedir

Devrimci sınıf çalışmasını çeşitli araçlarla sürdüren parti, bunlardan biri olan bültenleri de kendi içinde çeşitlendirme kapasitesi ortaya koyabilmektedir. Yerel bültenler, işkolu bazlı bültenler, kamu emekçileri çalışması ve emekçi kadın çalışması çerçevesinde çıkarılan bültenler... Bunların tümü partinin siyasal sınıf çalışmasında ortaya koyduğu bülten politikasının bugün nasıl bir çeşitlilikle hayata geçirildiğinin göstergesidir. Aynı zamanda partinin siyasal sınıf çalışmasında sahip olduğu kapasitenin en somut sonuçlarıdır. Sınıf çalışmasında alınan mesafe, bültenlerin tablosu üzerinden bile görülebilmektedir.

Bültenlerin içeriği, yayın periyodu, yaygın ve etkili bir tarzda kullanımı ile sınıf çalışmasında alınan mesafe arasında doğrudan bir bağ vardır. Tersinden bülten çalışmasında görülen zayıflıklar ile sınıf çalışmasında yaşanan zorlanma da birbirine dolaysız olarak bağlıdır. Öte yandan, bültenler sınıf çalışmasının beslenip güçlendirilmesi için de önemli bir araçtır.

Bültenler ve sınıf çalışması arasındaki ilişkiyi bugünkü güncel durum üzerinden görmek mümkündür. Sınıf çalışmasının daha ileri bir düzeye sahip olduğu yerel alanlarda ya da işkolunda bültenler de düzenli olarak çıkmakta, öteki tüm zayıflıklarına rağmen, çalışmanın temel bir aracı olarak kendini göstermektedir. Sistematik bir faaliyeti örgütlemede zorlanmaların ya da dönemsel çıkışların yaşandığı çalışma alanlarında çıkarılan bültenlerin de bu tablonun kaçınılmaz

bir yansıması olduğu, gerek periyodunda gerekse içeriğinde sorunlar yaşadığı görülmektedir.

Bültenlerin bir gösterge olduğunu belirtmekle beraber, sınıf çalışmasının düzeyini yansıtması bakımından tek kıstas olmadığını da hatırlatmalıyız.

Sınıf çalışması ve bültenlerin içeriği

Halihazırda bir dizi çalışma alanında kullanılan ve kaydadeğer bir çeşitliliği bulunan bültenlerimiz için yapılacak en önemli vurgular içerik konusunda olacaktır. Bültenlerimizin bugünkü tablosuna bakıldığında, içeriğe ilişkin belli başlı vurguları tekrar olma pahasına hatırlatmanın önemli bir ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bundan hareketle, içeriğe ilişkin bazı esasları genel çerçevesi ile birlikte madde madde sıralayacağız.

* Partinin siyasal sınıf çalışması, genel seslenmenin yanısıra, seçili alanlara yoğunlaşan ve sınıf içinde mevziler kazanmayı amaçlayan bir hedefle sürdürülmektedir. Böyle olduğu ölçüde, bültenler de seçili alanlara yönelik müdahalenin hedefleri doğrultusunda şekillendirilmelidir. Sözkonusu alanın sorunlarını yansıtması gereken bültenler, buralarda müdahale ve mücadelenin gelişmesi konusunda da etkili bir içeriğe sahip olmalıdır. Örneğin bir yerel bültenin, partinin o yereldeki hedef fabrikalarına ilişkin gündemleri muhakkak olmalı, bülten bu fabrikalardaki işçilere seslenmenin ve bağ kurmanın olanağına dönüştürülmelidir. Hedef fabrikalara dönük her gelişmeyi sistematik olarak işlemeli ve işçileri devrimci sınıf mücadelesine çağırmalıdır.

* Bültenler, kapsamı içine giren alanda (kent, bölge, işkolu) sınıf hareketine dair yaşanan her gelişmeyi bir biçimde ele alabilmeli ve gerekli olduğu biçimi vererek işçilerin önüne koyabilmelidir. İlgili alanda işçilerin karşı karşıya kaldığı sorunları, fabrikalardan yansıyan gelişmeleri, sermaye cephesinden yapılan saldırı planlarını işçilere anlatabilmelidir.

Yereldeki ya da işkolundaki işçilerin eylem, direniş ve grevlerini yansıtmalı, buralardaki mücadeleyi sınıfın diğer bölüklerine taşımalıdır. Bununla beraber, mevzi direnişlerde dahi kazanmanın yolunun sınıfın birliğinden geçtiği ve sınıf dayanışmasının önemi konusunda bilinç açıklığı yaratmayı sistematik bir çabanın konusu haline getirmelidir.

* İlgili alana dair gelişmeleri yansıtmakla birlikte bültenler hiçbir biçimde kendisini bununla sınırlamamalı, sermayenin genel saldırılarını, ülkede ve dünyada işçi hareketi cephesinden yaşanan gelişmeleri gündemine almalıdır.

Seslendiği işçilere yerel ya da işkolu düzeyindeki saldırılar ile sermayenin sınıfa dönük toplam saldırıları arasında bağ kurmalı, saldırıların ya da gündemleştirilen gelişmelerin gerisinde bir sınıf tutumu olduğunun altını çizmelidir. Bu sınıfsal tutumu işçiler nezdinde güçlü bir teşhire konu ederek bilinç açıklığı yaratmayı hedeflemelidir.

Tüm bunların devamı olarak, "sınıfa karşı sınıf" vurgusunun yapılması bültenlerin en temel kaygılarından biri olmalıdır. İşçilere, sorunların kaynağında sermaye sınıfının olduğunu hatırlatarak, buna karşı ancak topyekun bir mücadele ile ayakta kalınabileceğini anlatmalı, sermayenin yekpare bütünlüğü karşısına işçilerin de birleşmiş bir sınıf olarak çıkmaları zorunluluğunu döne döne vurgulamalıdır.

* Bültenler, teşhirlerin yanısıra, sınıfın örgütlenmesi konusunda da yol gösterici olabilmelidir. Örgütlenme ihtiyacına sıklıkla vurgu yapan bültenler, sonu "Örgütlü mücadeleye!" çağrısıyla biten yazılarla kendini sınırlanmamalı, işçilerin bunu nasıl yapabileceği konusunda da yol açıcı olmalıdır. Örgütlenmeyi anlatan yazılar, bu konudaki deneyimlerin aktarımları, mümkünse örgütlenme süreci yaşamış işçilerin kaleme aldığı yazılar bültenlerde kendisine yer bulabilmelidir.

Taban örgütlenmeleri konusu ise bültenlerin temel gündemleri arasında yer almalıdır.

Taban örgütlülüğü nedir, neden önemlidir, bugüne kadarki örnekleri nelerdir, nasıl kurulur vb. başlıklar bültenlerde vurgulu biçimde işlenebilmelidir.

Örgütlenme konusu bültenlerde çeşitli yönleriyle işlenebilir. Önemi ve sınıfı hareketindeki her deneyimin temel unsuru olduğu düşünülürse, bu konuda içeriğin çeşitli yönleriyle zengin biçimde işlenebilmesi çok da zor değildir.

Öte yandan, örgütlenme konusunda sendikal mücadele ve sendikal örgütlenme konuları da ele alınmalıdır. Bugün işçilerin örgütlenme dendiğinde akıllarına gelen ilk şey sendikalardır. Bildiği sendikalar üzerinden iyi kötü bir fikre de sahiptir. Ancak taban örgütlenmesi konusunda asgari bir açıklığa kavuşmayan bir işçi sendikal bürokrasi konusunda da açıklığa kavuşamayacağı için, ya sendikalar içinde "kötünün iyisi" arayışına girecek ya da mevcut sendikalara öfkesi örgütlenmeye de mesafeli durması sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle bültenler sendikal alanla ilgili gerçekleri, sorun olan şeyin bir örgütlenme aracı olarak sendika değil, bugünün bürokratik-icazetçi sendikal anlayışı olduğunu anlatmalıdır. Sınıf hareketinin kastlaşmış-bürokratik sendikal çevrelerle yollarını ayırması ve taban örgütlülüklerine dayalı bir işleyişin yaratılması gerektiğini vurgulamalıdır.

* Güncel planda bültenlerimizde öne çıkan en belirgin zaafiyet olarak; bültenler siyasal gelişmeler konusunda sınıfı aydınlatma misyonu taşımalıdır. Sınıfı siyasallaştırma çabası doğrultusunda, ülkede ve dünyada yaşanan önemli siyasal gelişmeleri işlemeli, yaşananların arka planını işçilere anlatmalı ve mücadele çağrısını yükseltmelidir. Örneğin seçimler, emperyalist saldırganlık, düzen içi çatışma, Kürt sorunu gibi konuları ele alarak işçilere sınıfı tutumunu anlatmalıdır. Böylesi konuların bültende işlenmesinin, işçinin bülteni sahiplenmesinde zorlanma yaratacağı düşünülebilir. Ancak devrimci sınıf kavgasını esas alan komünistlerin genel politikalarının ekonomizmin sığ sularına hapsolmasını engelleyen şeyin, bu konuda herhangi bir kaygıya düşmemeleri, tüm siyasal gelişmelere sınıfsal bir bakışaçısı ve tutumla yaklaştıkları olduğu bilinmektedir. İşte bültenlerde yapılması gereken şey de bu tok tutumun araca özgü bir biçimle karşılık bulmasını sağlamaktır.

* Bültenler devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütmeye dönük araçlar oldukları ve işçilere doğrudan seslendikleri ölçüde, devrim ve sosyalizmin propagandasını da yapabilmelidir. Elbette genel geçer şiarlarla değil, sosyalizmi işçilere özlü bir biçimde ve popüler bir dille anlatabilmelidir.

* Bültenlerin içeriği konusundaki son bir hatırlatma da emekçi kadın sorununun ele alınmasındaki zayıflık üzerine olacaktır. Tüm bültenler, emekçi kadınların yaşadığı sorunlara özel bir ilgi göstermeli, mücadele çağrısını onlara sistematik olarak taşımalıdır. Emekçi kadınlara yönelik ayrı bir bülten çıkarılması (ki sözkonusu bültenin düzenli hale getirilmesi henüz mümkün olmamıştır), diğer bültenlerin bu konuda zayıf kalmasını gerektirmez. Metal işkoluna yönelik bülten hazırlanmasına rağmen yerel bültenlerde de metal gündemlerinin işleniyor olmasındaki gibi, emekçi kadın gündemleri de tüm bültenlerde yer bulabilmelidir.

Süreklilik ve düzenli periyot önemlidir

Sınıf-kitle çalışmasında istenen sonucun alınmasının önemli koşullarından biri, faaliyetin sistematik ve düzenli bir biçimde sürdürülmesidir. Yazılı materyallerde de diğer araçlarda da bu böyledir.

İşçilere doğrudan seslenme ve örgütlenme aracı olarak bültenlerde bu kendisini periyot üzerinden göstermektedir. Düzenli periyotlarla çıkan, sistemli ve hedefli bir dağıtıma konu olan bültenlerin işçiler üzerinde yaratacağı etki ile, ne zaman çıkacağı belli olmayan ve rastgele dağıtılan bültenlerin yaratacağı etki arasında muazzam bir fark olacaktır. İlkinde işçilerin

bültene olan ilgisi giderek artacak, bülten şu ya da bu düzeyde işçinin bilincinde yer edinecek; ikincisinde sürekli unutulan, ilgi toplayamayan ve verimsizleşen bir araç olacaktır.

Düzenliliği, bültenin periyodunun sıklığı tamamlamaktadır. Bugün bülten konusu açılınca akla aylık bir periyot gelmektedir. Çoğu bültenimiz bu periyotta dahi ısrarcı olamamaktadır. Buna karşın, sınıf hareketindeki gelişmeler, bültenlerin de daha sık periyotlarla planlamasını ihtiyaç haline getirmektedir. Öyle ki, sınıf hareketinde eylemli süreçlerin yaşandığı bir evrede, sınıfa bir aylık zaman dilimi içinde seslenmek, sürecin akışına müdahale etme olanağını ortadan kaldırır, ancak geride kalan olaylar üzerine söz söyleme sınırına daraltır. Çok yönlü devrimci sınıf faaliyetinde süreçlere müdahale yalnızca bülten üzerinden yapılmadığı için, hatta bültenler bu konuda daha geri planda kaldığı için sınıf çalışmamız bir boşluk yaşamayabilir. Ancak bültenlerin amaca uygun bir işlev taşıması için, bülten politikası ekseninde ortaya çıkan bu sorun giderek geride bırakılmalıdır.

İlk olarak bültenler aylık da olsa düzenli bir periyoda oturtulmalı ve bu konuda ısrarcı olunmalıdır. Giderek de 15 günlük yayınlar olarak hayata geçmesinin zemini hazırlanmalıdır. Kaldı ki, yukarıda içerik ile ilgili olarak yaptığımız vurguların hayata geçirilmesi tek bir bültende mümkün olmayacağı için, daha sık söz söyleme zorunluluğu da doğmaktadır.

Bazı özel süreçlerde de bülten olağan periyodu beklenmeden hazırlanmalı ve işçilere ulaştırılmalıdır. Yolunu yürüyen bir harekete yön verme çabasına hizmet edecekse, bülten olayların sıcağında işçilerle buluşmalı ve yol göstermelidir. Özellikle metal işkolunda son süreçte yaşanan işçi eylemlilikleri karşısında bültenler hemen devreye sokulmalıydı. Bazı alanlarda bunu engelleyen özel durumlar dışta tutulursa, yerellerde böyle bir pratiğin sergilenmemesi, metal işçilerinin mücadele ateşinin sınıfın diğer bölüklerine taşınması çabasında da bir eksiklik yaratmış oldu. Tersinden, bu konuda bir başarı gösterilseydi, bu, bültenle işçinin bağ kurması konusunda da önemli bir imkan yaratacaktı.

Teknik hazırlıktaki başarı ilgi ve etkiyi arttırır

Bülten çalışmasının bir parçası da onun teknik hazırlığıdır. Teknik konuda gösterilecek başarı, işçilerin bültene olan ilgisini artıracak, bültenin daha etkili bir hale gelmesini sağlayacaktır.

Varolan bültenlerimizden yola çıkacak olursak, bu konuda dikkat edilmesi gereken ilk nokta, bültenlerdeki dil ve üslup sorunudur. Popüler bir araç olarak bültenlerin dili de buna uygun olmalı, ajitatif dilin kullanılmasına özen gösterilmelidir. İlgi çekici ve çarpıcı başlıklar kullanılmalıdır. Bu açıdan politik yayının küçük bir kopyası olmasından kaçınılmalıdır. Ancak popüler-ajitatif dil kullanma kaygısı, bültenin içeriğinde bir zayıflama da yaratmamalıdır.

Okunabilirliği açısından bültenler 8 sayfayı geçmemeli, hatta mümkünse 4 sayfa olmalıdır. Periyot ile ilgili olarak vurguladıklarımızla bağı içinde, söz gerekirse daha sık söylenmeli, ancak en etkili biçimiyle söylenmelidir. Buna ek olarak, işçilerin "okuma" eylemiyle olan mesafeleri gözetilerek, mümkün olduğunca kısa ve özlü metinler hazırlanmalıdır.

Bültenlerin mizanpajı, dikkat edilmesi gereken bir başka noktadır. İyi bir mizanpaj, bültenin ciddiyetinin algılanmasını sağlar ve okunurluğunu arttırır. Dağınık, belli bir düzeni olmayan, okumayı zorlaşan bir düzenleme ile hazırlanan bültenler, işçiler nezdinde de ilginin konusu olmamaktadırlar.

Yanısıra, bülten yazılara boğulmamalı, görsel kullanımına önem verilmelidir. Bilindiği gibi, resim ve fotoğraflar insanların görsel algılarını daha fazla etkiler. Resim ve fotoğraflar üzerinden verilen mesajlar beyne daha hızlı iletilir. Konuya uygun resimlerin seçilmesi, gerektiği yerde sorunun özünü ifade edecek karikatürlerin kullanılması, bunların yazıyla

bütünlüklü bir kurgu ve teknik düzenleme içinde işçilere sunulması, bültenlerin etkileyiciliği konusunda önemli katkılar sunacaktır.

Varolan bültenler üzerine hatırlatmalar

Ortaya koyduğumuz bu çerçeve içinde ele alındığında, tüm bültenlerimizde şu ya da bu düzeyde eksiklik olduğu görülecektir. Buna karşın, bazı alanlarımızda hazırlanan bültenler, dünden bugüne anlamlı bir mesafe katetmiştir ve gelinen yerdeki haliyle toplamı içinde öne çıkmaktadır.

Genel tabloya bakıldığında ise, bültenlerimiz için ortaklığı ifade eden ve çözülmesi gereken ek sorunlar olduğu görülmektedir. Öne çıkan başlıkları madde madde sıralayalım.

* İşkolu bazında hazırlanan bültenleri ayrı tutarsak, bültenlerimizin hemen tümünde hedef alanlara yönelik müdahaleyi güçlendirici bir içerikten yoksunluk görülmektedir. Yaratıcı bir tarzda hedef alanların/fabrikaların sorunlarını işleyen ve düzenli olarak seslenen örnekler varsa bile, sistemli biçime kavuşturulamamış, genel nitelik haline getirilememiştir.

* Bültenlerimizin çoğu düzenli periyotlarla yayınlanma konusunda sorun yaşamaktadır. Gelinen yerde bu sorun geride bırakılabilmeli, ileri örnekler sergilemek hedeflenmelidir.

* Bültenlerimizin bazılarında hala da mizanpaj sorunu vardır. Görsellik konusunda güçlendirilme, ilgi çeken ve rahat okunabilir bir tasarım ihtiyacı göze çarpmaktadır. Varolan bültenlerimiz içinde tasarım konusunda örnek olabilecek, işin bu cephesinde diğerlerine göre daha ileride duran bültenlerimiz mevcuttur. Sözünü ettiğimiz şey teknik bir içerik taşımaktadır. Ancak önemli olan buna uygun bir hazırlığın yapılması, bu alanda gelişmeye yönelik çabanın harcanmasıdır.

* Ne yazık ki bazı bültenlerimiz politik yayından "kopyala-yapıştır" yöntemiyle alınan yazılarla hazırlanmaktadır. Kimi zaman bu kopya yazılar üzerinde çalışma gereği bile duyulmamaktadır. Araya birkaç kısa okur mektubu serpiştirilerek bülten sayfalarını doldurmak yoluna gidilmektedir.

Bu artık kesin olarak geride bırakılması gereken bir tutumdur. Elbette politik yayında işlenen bir konu bültende de ele alınacaktır. Ancak bu politik yayının dili ve tarzıyla değil, bültene özgü bir üslupla yapılmalıdır. İşlenmek istenen konu yeniden yazılmalı, politik yayın kaynak olarak kullanılmalıdır. Kopyalama yoluyla hazırlanan bir bültenin siyasal sınıf çalışmasındaki işlevselliği tartışmalıdır.

* Bültenin hazırlık süreci, ilgili parti organının denetiminde olmalıdır. Hangi yazının nasıl kullanılacağı, bülten boyutundan tasarımına kadar, hangisinin daha işlevsel olacağı ve seslenilen işçilerin ilgisini çekeceği, işçilerin nelere dikkat ettiği gibi hususlar ilgili organ tarafından tespit edilmeli ve bülten de buna göre hazırlanmalıdır. Bu sadece "teknik bir iş" değil, bülten politikasının yaşam içinde sürekli üretilmesidir. Elbette ilgili organ bülten hazırlığı konusunda teknik olanaklarını da yaratmak durumundadır.

Bültenler, partinin sınıf çalışmasında temel araçlardan biri olma özelliğini hep koruyacaktır. Bu nedenle, ilgili yoldaşların ve parti organlarının bültenler konusunda daha özenli davranmaları, işlevsel bültenler için daha çok çaba harcamaları gerekmektedir. Bülten hazırlamak bir parti yayını çıkarmak demektir. İçeriğinden teknik hazırlığı ve dağıtımına kadar her aşaması, partiyi temsil ettiği bilinci ve ciddiyetiyle ele alınmalıdır.

Kısır döngü içinde çözümsüzlük

TKİP IV. Kongresi Bildirisi / Ekim 2012

Kürt sorunu Türkiye'nin temel gündemlerinden biri olmayı sürdürüyor. Çatışmalı durumun yeniden tırmanması bir yandan devletin Kürt açılımının iflasını, öte yandan sorunun kısır bir döngü içindeki çözümsüzlüğünü göstermektedir.

Devletin Kürt açılımı bir ihtiyaçtan doğmuştu. Emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin yeni bölge politikaları, içerde bu sorunun yatıştırılmasını ve denetim altına alınmasını gerektiriyordu. Bölge düzeyinde Kürtleri emperyalizmin ve gericiliğin saflarında mevzilendirmek de bununla olanaklıydı. Sözde Kürt açılımı, bunun sınırlı bazı tavizlerle başarılabileceği inancına ve bu arada silahlı biçimiyle Kürt hareketinin şu veya bu biçimde tasfiye edileceği hesabına dayanıyordu.

Üç yıllık bilanço ve bugün gelinen yer, bu inancın boşluğunu ve bu hesabın dayanaktan yoksunluğunu tüm açıklığı ile ortaya koymuştur. Kürt sorunu yatıştırılmak bir yana daha da uyarılmış, çözümünü daha şiddetli bir biçimde duyuran ve dayatan bir hal almıştır. Silahlı biçimiyle Kürt hareketi tasfiye edilmek bir yana, politik, askeri ve moral bakımdan daha da gelişmiş ve güçlenmiştir. Daha da önemlisi, Türk devletinin de özel katkılarıyla bölgede yaratılan yeni koşulların ardından daha geniş imkanlara ve manevra alanına kavuşmuştur.

Yine de ufukta herhangi bir çözüm olanağı görünmemektedir. Halihazırda sorun uzun yılları bulan kısır döngüyü sürdürmektedir. Bunun sermaye düzeni yönünden nedeni bellidir. AKP iktidarı şahsında sermaye devleti, Kürtlerin bir ulus olarak varlığını, dolayısıyla bundan doğan meşru ulusal haklarını red ve inkar çizgisini sürdürmektedir. Ulusal sorunda gerçek özgürlük ve tam eşitlik, sermaye düzeninin bütün bir doğasına aykırıdır. Bunu anlayamamak ya da anlamazlıktan gelmek ise, kısır döngünün Kürt hareketine ilişkin yönünü ortaya koymaktadır.

Partimiz Kürt hareketinin bu alandaki tutarsızlığını, devletin Kürt açılımına ilişkin değerlendirmelerinde açık bir biçimde ortaya koymuştur: "Kürt hareketi devrime dayalı programını çoktan bir yana bırakmıştır. Düzenle barışmaya ve bütünleşmeye dayalı bir strateji izlemektedir ve yürüttüğü mücadelenin bunun önünü açacağına inanmaktadır. Ama tutarsızlığı, bir yandan düzenle barışma çizgisi izlerken, öte yandan gerçekte ancak o aynı düzenin aşılması ile elde edilebilecek bir ulusal istemler bütünüyle hareket etmesindedir. Bu halen Kürt hareketinin akıl almaz çelişkisidir. Devrimle elde edilebilir olanı kurulu düzenle pazarlıkların ürünü anayasal reformlarla elde edebileceğini sanmak, ham hayallerle oyalanmaktır. Kürt hareketi tutarlı olmak istiyorsa iki şeyden birini seçmek zorundadır. Ya ulusal eşitliğe dayalı siyasal istemlerden vazgeçmeli, ya da bunun gerici burjuva düzeni ile pazarlıklarla, dolayısıyla anayasal reformlarla elde edilebileceği hayalinden. İkisinden de vazgeçmemek, bir çıkmaza saplanıp kalmakla aynı anlama gelmektedir." ***(Devletin Kürt Açılımı, Ekim****, Ekim 2009)*

Sorunun ağır açmazını oluşturan ve dolayısıyla çözümsüzlüğü süreklileştiren durum, halen de budur. Kürt ulusal hareketi yönünden sorun temelde stratejik çizgi sorunudur, çözüme götürecek bir stratejiden yoksunluktur. İzlenen stratejik çizgi ile bu elde edilmek istenen hedefler arasındaki yapısal uyumsuzluktur. Kürt hareketi ya mevcut stratejisini değiştirmek ya da ulaşmak istediği stratejik hedeflerin kapsamını değiştirmek ikilemi ile yüzyüzedir.

(...)